

ŠTUDIJSKA IN LJUDSKA
KNJIŽNICA
Trg svobode 1
2250 PTUJ

Aluminij

Časopis družbe Talum, d.d., Kidričevo

februar 2003 / štev. 2 / leto XXXX

TALUM, d.d., Kidričevo
2325 KIDRIČEVO

POŠTA SLOVENIJA

05600

Ali dosežke TALUM-a v preteklem letu lahko opišemo v dveh stavkih?

Za odgovor smo zaprosili gospoda Bojana Žigmana, člana Uprave, odgovornega za proizvodnjo in razvoj, ki je to trditev takoj zanikal in nam kratko predstavil svoj pogled na dosežke v preteklem letu in načrte za letošnje leto.

Dosežki TALUM-a v preteklem letu so več kot izjemni. Največji dosežek je vsekakor zagon novega dela elektrolize C in novih naprav v proizvodnji anod, livarnah, rondelicah in izparilnikih.

Kljub motnjam, ki so se pojavljale v proizvodnjah zaradi izvajanja investicijskih del in zagonov naprav, smo uspeli obseg proizvodov povečati za 9% v primerjavi z letom poprej.

V vzdrževanju smo sredi leta izvedli reorganizacijo in uvedli sistem spremljanja in nadzora intervencijskih del. Prav tako smo pridobili nov certifikat za prenovljen standard kakovosti ISO 9001-2000 in uspešno prestali mnoge presoje naših kupcev.

Nazadnje smo pripojili k TALUM-u še obrat za proizvodnjo platišč kot posledico propada podjetja ITRA EXIP EUROCAST.

Korenito smo prenovili tudi zunanjo podobo TALUM-a in tako ustvarili prijazno podobo in prijetno okolje v nekoč v javnosti tako osvoženem »gigantu na Dravskem polju«. Če podrobneje pogledamo projekt modernizacije proizvodnje - MPPAI, ugotovimo, da končujemo projekt, ki smo ga pričeli že davnega leta 1984. Druga faza tega projekta, ki velja za največjo naložbo v gospodarstvu v preteklem obdobju, vredna 109 milijonov ameriških dolarjev, je v zaključni fazi realizacije. Osrednji podprojekt, novi del elektrolize C, smo zagnali štiri in pol mesece pred predvidenim rokom, kar je edinstven dosežek v svetu. V okviru predvidenih investicijskih sredstev projekta modernizacije bomo naredili več, kot smo sprva načrtovali, saj je v sklopu projekta zrasla tudi nova livarna zlitin in sistem recirkulacije vseh hladilnih vod.

Projekt je torej v veliki meri zaključen, vendar s tem delo še ni končano, četudi že danes mnoge naprave dosegajo načrtovane proizvodne rezultate. Čaka nas še obdobje marljivega dela in dokazovanja, kako najracionalneje proizvajati na novih napravah in kako dosegati kakovost, ki jo pričakujejo kupci.

Dolgoletni cilj modernizacije primarne proizvodnje smo, to lahko rečemo že danes, dosegli in dokazali, da smo v TALUM-u sposobni realizirati še tako ambiciozne načrte. To nikakor ne pomeni, da smo izčrpali vse svoje ideje in ambicije, nasprotno, dosežki in izkušnje so vzpodbuda za naslednje razvojne korake in nekaj teh načrtujemo že v letošnjem letu.

Dvig proizvodnje za nadaljnjih 30% bo zahtevna naloga, še posebej, ker načrtujemo tudi nadaljnje izboljšanje kakovosti naših proizvodov. Ob vsem tem bomo posebno skrb namenjali varnemu delu in varovanju okolja. Pridobiti nameravamo tudi standard za področje avtomobilske industrije ISO 16949 in standard za laboratorijsko preskušanje in kalibracije ISO 17025.

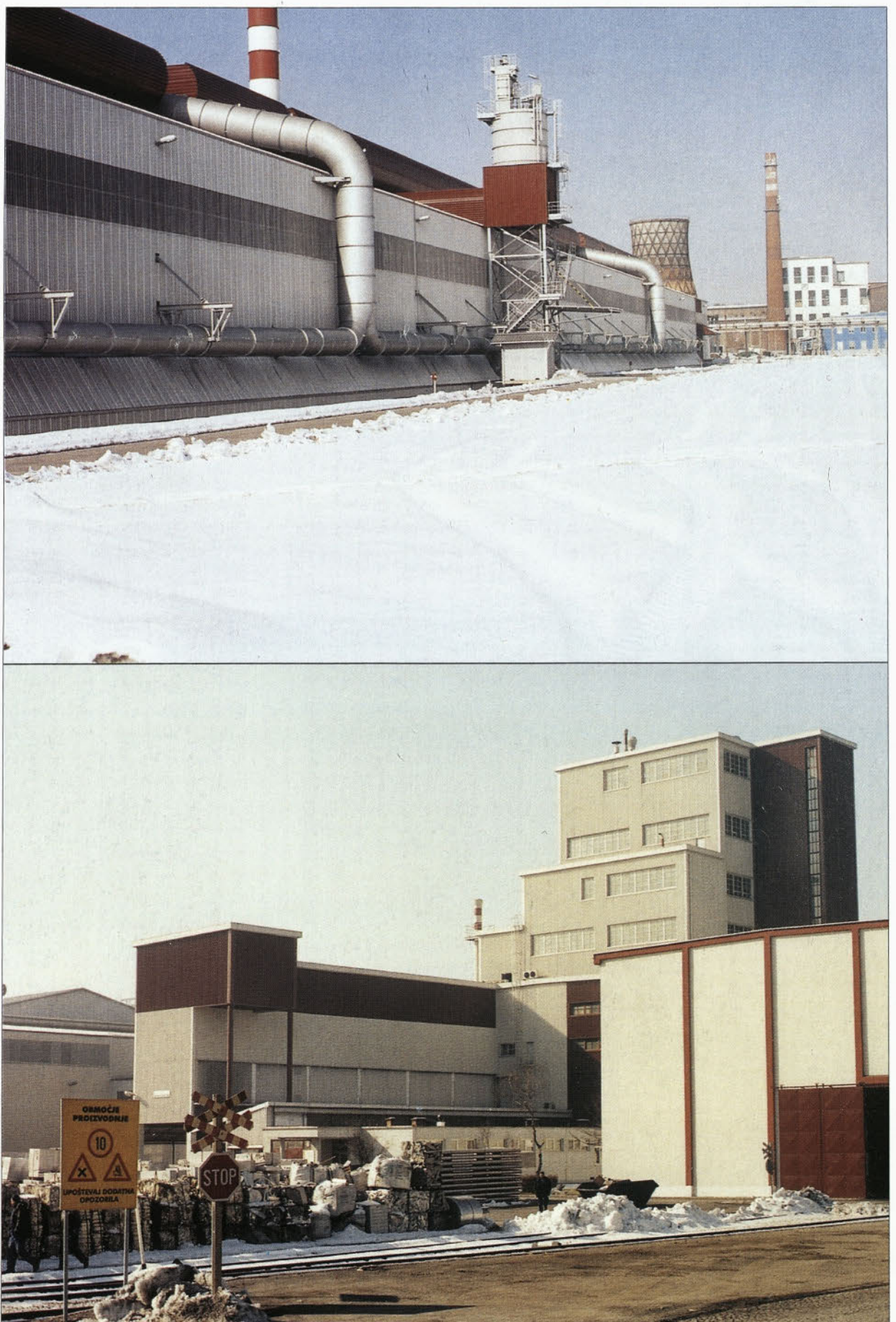
Od investicijskih del bodo letos v ospredju projekti, ki se zaključujejo v okviru MPPAI, kot je nova transformatorsko - usmerniška enota za elektrolizo C, žarilna peč za izparilnike in dokončanje del v livarni zlitin. Vzporedno bodo potekala obnovitvena dela na obnovi preostalih objektov,

med njimi sta tudi objekta »sanitarna« in upravna zgradba. Dokončali bomo tudi ureditev okolja.

Razvojne naloge, ki smo jih sprožili že v preteklem letu, so usmerjene v dolgoročni razvoj TALUM-a in obravnavajo področja novih proizvodov in iskanja rešitev nadomestitve manjkajoče količine aluminija po ustavitvi elektrolize B.

Preteklo leto je bilo torej izredno uspešno pa tudi izredno naporno, vendar je sposobna in zagnana ekipa, ki so ji priskočili na pomoč, lahko bi rekli vsi v TALUM-u, zmogla premagati vse ovire in probleme, kar menim, da je garancija tudi za bodoče uspehe.

Bojan Žigman

Volčje ure

»Ženska, ki ima družino in otroke, res ne more biti vedno na razpolago službi, in to je ovira pri napredovanju, predvsem pa jo peha v osebno stisko. Le zakaj noben hudič nikoli ne pomisli, da ima družino in otroke tudi moški?!« To sem prebral v Naših razgledih pred petnajstimi leti, enako je bilo pred desetletji in marsikje je tako tudi še danes. Posamezniki in cela gibanja so se kar nekaj stoletij borili za emancipacijo žensk v družbi, kar je pripomoglo, da so danes zadeve v pravnem smislu urejene. V Talumu je od skupnega števila 1.047 zaposlenih, 101 ženska. Od 21 vodilnih funkcij ženske zasedajo 6 najpomembnejših pozicij. Glede na to, da smo tipična industrijska tovarna je to kar dosti, posebej če upoštevamo, da so v službah na upravi ženske v veliki večini. Ali je 8. marec, kot simbol borbe za enakopravnost spolov, še sploh potreben? Je! Toda, ne več kot boj z moškimi, ali tekmovanje z njimi, temveč kot sodelovanje na ravni srca in življenja v harmoniji.

Skozi večji del zgodovine, kakor tudi v svetu v katerem živimo danes, je prisotna ena izmed neprijetnih resnic - destruktiven odnos moške prevlade. Če se omejimo na zahodno civilizacijo, vidimo, da je polna primerov napačnega odnosa med spoloma. Že leta 16 pr.n. š. je rimski cesar Avgust v okviru moralne reforme sprejel zakon o prepovedi prešuštva, ki se je nanašal na ženske. Niso prizanesli tudi drugim, ki so spodbujali svobodo in enakopravnost. Tako je rimski pesnik Publije Ovidij bil obsojen in izgnan zaradi slavne in še danes iskane pesnitve »Umetnost ljubezni«. Tam piše: »Moški naj vedno začne in žensko proseče osvaja, kdo je ljubezen gojil, ta je ljubezen požel. Zdrži in vztrajaj. Saj brž se njen odpor omehta...« Tudi usoda znanih grških žensk je zaznamovala zgodovino in literaturo tistega časa.

Z nastopom vladanja patriarhalnih institucij, kot je v primeru naše civilizacije krščanska cerkev, se je gonja razširila tudi proti duhovno bogatim ženskam. Uspeli so zмести pojme o tem, kaj je dobro in kaj je zlo in žal je narava in povezanost s silami narave bila opredeljena kot zlo. Tako so ženske zaradi svojih sposobnosti naravnih načinov zdravljenja, znanja o kontroli rojstev, zaradi povezovanja z ciklusi narave itn, zaznamovane kot »nečiste«. Najbolj svete stvari so lahko nevednim ljudem prikazane kot slabe in to sčasoma postane družbena zakonitost. Od tod tudi množični čarovniški procesi in inkvizicija, kar se ni ustavilo samo pri ženskah, žrtve so bili tudi znanstveniki.

Usodna posledica represije cerkvene institucije na odnos ženske do same sebe je popačena povezava s spolno naravo. Edina sveta ženska je Devica Marija, ker je rodila »brezmadežno«. Če brezmadežno pomeni brez spolnega akta – je torej spolnost nekaj z madežem. Če ne naše matere, pa so se naše babice zagotovo imele, zaradi svojega svetega dejanja, kar spolnost in rojstvo sta, za grešne. Ta zgodovinska prevara načrtnega označevanja pojmov svetega z grešnim, je postavila temelje dva tisočletne civilizacije strahu. Že samo dejstvo, kako so odstranili žensko duhovnost nam govori o tem, da so se močnih žensk kar pošteno bali. In to nam razkriva še eno bistveno spoznanje, da ženske imajo veliko skritih moči v sebi. In predstavljamo si kakšen bi postal svet, če bi te svoje zaklade usmerile v najvišje dobro?

Na drugi strani, raziskovalka Esther Vilar meni, da so v zakonski zvezi pri mnogih ženskah prisotne namere, da si z dresuro moškega zagotovijo trajno varnost in udobnost ter dosmrtnega sužnja zakonskega roka.

Na to temo kroži šala: »Kaj se zgodi, če v nebesa pride več kot 10 odstotkov žensk? ... Nebesa postanejo pekel«. Toda, šalo na stran, ker če bi izvedli anketo med zakonskimi pari po desetih letih zakona in jih vprašali: ali so še vedno srečni, bi se nasmehnil odvisno od tega, kaj za koga sreča pomeni. Spolne strasti po tolikem času mnogi več niti ne pričakujejo, kakor žal tudi veliko nežnosti ne. Zakonca vztrajata zaradi otrok, iz strahu pred osamljenostjo ali bojazni pred gmotno negotovostjo. Ali je po desetih letih skupnega življenja srečen neporočen par? Srečna sta morda na zunaj, ker si prizadevata narediti vsaj vtis. Če pa bi pogledali bliže, bi videli, da vsaj eden od njiju živi v strahu, da ga bo drugi morda zapustil. V tem primeru ne bi zapuščen smel pričakovati niti materialnega obliža. Ali je samec srečen? Veliko jih bo prej ali slej priznalo, da hrepeni po nekom, ki mu bo pripadalo. In če mu pri štiridesetih še vedno ni uspelo navezati nase drugo osebo, ima to za osebni neuspeh. Zaradi tega, klasični zakonski zvezi napovedujejo obstoj tudi v sodobni družbi, kljub temu, da bodo v glavnem ženske tiste, ki bodo zanemarjale svoj poklic, vodile gospodinjstvo in pazile na otroke. Kolikšna je pri vsem tem krivda moških? Dr Alojz Ihan je v enem enem od komentarjev v Oni pogrešal rubriko nedavno umrlega seksologa dr. Košička. Dr. Košiček je v ozadju vsakega nasveta sporočal, da v naši notranjosti obstajajo jasni znaki o tem, kdaj živimo, kdaj pa vegetiramo. In, da je vsaj toliko, kot imeti dober avto in nekakšen status, pomembno to, da se človek na račun zunanje podobe ne uniči navznoter. V nasprotnem si sam sebi odreže četrt kile lastnih možganov in sprejme življenje, ki ga dela depresivnega ali ne-

spečnega ali alkoholika ali agresivnega ali brez erotike.

Kaj pa če takšni ljudje krojijo našo usodo? Nemški kancler Shroeder se je, skupaj s predsednikom Francije, ravno v času razkritja ljubzenske afere z ljubico, začel zares odločno in simpatično postavljati proti ameriškemu forsiranju vojne. Upošteval je glas ljudstva: »Make love not war«. Lahko, da je ta odločnost tudi iz želje, da bi obrnil pozornost s svoje zasebnosti na politiko, podobno, kot je Clinton prakticiral po razkritju zgodbe z Moniko. Če bi njihove žene pravočasno pisale v Ono, bi dr. Košiček okrcal takšna razmerja, vendar bi se tudi izkazalo, da je njihova spolna aktivnost in odnos do žensk bližje demokraciji, kot pri drugih, ki se prizadevajo za brezmadežnost. Nauk za prihodnost, pravi dr. Ihan, je, da je boljše zaupati človeku, ki ima znano slabo točko, kot nekomu, ki je navidezno brez nje. Jo ima verjetno na kakšnem usodnejšem mestu. Bush in Ariel Sharon jih očitno imata skritih kar nekaj. O bednem odnosu do žensk pri slovenskih zagovornikih vojne, lahko le ugibamo.

Ne gre samo za odnos med ljudmi, ki je povezan z znanimi osebami ali velikimi dogodki. Gre za vsakdanje življenje, ko zaradi tekmovnosti in nestrpnosti eni drugim krojimo in grenimo usodo, ne da bi se tega zavedali. Sodelovanja na ravni srca in medsebojnega spoštovanja je veliko bolj zahtevno, ker se moramo krepko soočiti sami s seboj in z lastnimi slabostmi. Odnos do žensk je posebej subtilno področje, zato vam v ta namen ponujam v branje in premišljevanje del eseja »Volčje ure«, literarni biser znanega pisatelja Marjana Rožanca:

»Vse noči sanjam iste sanje: kdaj bo končno

jutro in kdaj nov dan, kdaj spet življenje... To je sicer volčja ura, ura svita, ko se volkovi prebudijo in začnejo iskati svoj plen. Ura dejanj, ko je kratko malo treba nekaj storiti in ko lahko sprejemaš za svojega prijatelja celo volka – volka, ki je med vsemi živimi bitji najbolj natančno poučen, kakšen red vlada v naravi in kolikšna je vrednost življenja. Vendar kljub temu kar obsedim. Vem samo to, da sem v letih, ko bi končno moral popraviti, kar sem zagrešil, nadoknaditi kar sem zamudil, dozoreti za smrt, da ne bom nazadnje res umrl kot pes, tiho in neopazno. Vse moje ambicije so že izhlapele in vsi moji življenjski boji so že mimo, vendar prav ob tej jutranji uri bolj kot kdaj čutim, koga pravzaprav sovražim in koga imam rad.

Prav nikakršne rezerve si nisem ustvaril za te stare in samotne čase. Manjka mi življenjskega gnoja – tistega pravega in onega v prenesenem pomenu besede. Šele zdaj ob tej volčji uri se mi je zasvitalo, da nisem tisti, ki naj bi zdravil, temveč-bolnik. Vse grehe in zablode, ves človeški gnoj bi moral – dokler je bil še čas – pogumno sprejeti v zemljo svoje duše... To bi bila prava, pogumna in odgovorna pot, pot grešnika. Tako pa se samo sprašujem, kaj zdaj s temi neprekravljenimi čuti?

Nadoknaditi, torej kaj sem zamudil in zapravil! Ali je to sploh mogoče? Celu pri ženi, s katero sem preživel polnih trideset let in je moj najbližji človek, sem prav gotovo zapravil že vse možnosti. Bila je veliko bolj razpoložljiva in veliko globlja posoda telesnega užitka in skušnjav, kot sem si jaz kdaj koli drznil pomisliti. Tudi v najini ljubezni se nisem upal spustiti do njenega dna, pogledati pod kožo, prisluhniti predsmrtnemu drgetu, ki bi mi lahko razodel še kako drugo osupljivo resnico. Šele zdaj slutim, kam bi me lahko ta ženska popeljala, če bi se ji predal in ji sledil. Ali se ni, kadar je bila najbolj zagreta, dvignila k meni z zaupanjem in svarilom. 'Simon moj dragi, nekaj ti imam povedati'... In jaz ji nisem prisluhnil. Rajši sem jo pri priči potešil s samim seboj, vroče z vročim, neučakano z neučakanim... Namesto, da bi ji najprej postregel vsaj s koščkom ledu. Da bi ji ledeno kocko polagal na najbolj razpaljena mesta in pri tem užival ne v potešitvi, temveč v stopnjevanju sladostnosti. Tisoč načinov je bilo, jaz pa sem svojo strastjo vedno služil le vnaprej določenemu namenu. In zdaj je, kar je, ta jalovi in neodmevni svet v meni in okrog mene«.

Simon je tako zapravil življenje, ker mu je zmanjkalo časa in volje za najpomembnejše. Toda, njegovo priznanje nas lahko strezni in opozori, da tudi mi ne bi bili prepozni.

Ivo Ercegović

Talum je moje sidro

Dan za tem, ko se je vrnil iz Sarajeva, torej prve proste ure, sva se dogovorila za pogovor. V Talumu seveda, kamor je prišel športno oblečen in razporežen, kakor ponavadi. Ni bilo potrebno veliko spraševati, le slediti zanimivi pripovedi in ujeti pomembna poglavja iz služb, ki so se zapisale, kot sam pravi, v arhiv njegove delovne dobe. Pot ga je vodila iz odgovornega na še odgovornejše mesto, kjer je našel svoj stil vodenja in dela z ljudmi, ki zanj nikoli ni bilo samo strokovno, ampak povezano s čisto človeškimi zadevami, ki so pomembne pri odločitvah. Vrača se bogatejši za številna spoznanja in modrejši tudi zaradi različnosti, s katero se je srečeval na svoji dinamični poti. Prav zadnje sarajevsko leto ga je zaznamovalo za vse življenje, zato pravi: »Nič več ne more biti tako zahtevno, kot je bilo.« A bilo je vredno. Zaradi njega in vseh, ki so bili njegovi sodelavci.

Kako se je vrnil tja, kjer ste že bili?

Mislil, da se vsak rad vrača tja, kjer je začel. Seveda, če se je zadeva končala pozitivno. Meni se je, ker nisem odšel tako, da bi si za seboj zaprl vrata, ampak me je v resnici gnala neustavljiva mladostna želja, da spoznam in vidim, kako je v drugje.

Kod vas je vodila pot, na kateri ste stopničko za stopničko gradili svojo kariero?

Takoj po pripravništvu v Talumu sem postal vodja planske službe. Ko danes gledam nazaj, si mislim, kako sem si le upal. Verjetno sem zaupal ljudem, ki so me predlagali. Velika sreča je bila tudi to, da sem imel odlične sodelavce. Hitro smo se spoznali in zgodilo se je toliko pozitivnega, da so me ljudje, ki so takrat delali v planu in analizah, na nek način zgradili. Videli so, da je potrebno takega mladeniča tudi malo učiti, da nam bo potem vsem lažje. V resnici sem se prvo leto vodenja veliko naučil.

Potem se je tej tovarni zgodila prisilna uprava in postali ste direktor sektorja za plan in analize, kamor sta spadali še služba za organizacijo in avtomatsko obdelavo podatkov.

Za takega mladega človeka je bil to zopet velik izziv, čeprav sem vedel, da ne bo šlo brez težav. Kot vodja moraš prevzeti odgovornost še za druge. Seveda, če se tega zavedaš in šele takrat se kot človek začneš brusiti v svojih odločitvah.

Pravite, da veliko ljudi prav zato noče prevzeti vodenja. So danes odgovornosti večje?

Reči je treba, da je med takratno in sedanjo ureditvijo velika razlika. Takrat smo se šli družbeno lastnino in partija je bila tista, ki je diktirala, kaj naj bi se s to družbeno lastnino godilo. Nam mladim so se takrat zgodile zanimive stvari. Naj omenim le enega od projektov, ki smo jih delali in ga hranim kot argument, ko nas ocenjujejo, da smo bili rdeči in kaj vem kaj vse. Takrat smo se namreč lotili ukinitve tozdov, kar je bilo za tiste čase bogokletno dejanje. Partija se ni postavljala kot lastnik, ampak tisti, ki upravlja s to družbeno lastnino. Sploh ne najdem primerjave in si ne znam predstavljati, kaj bi pomenilo zdaj v neki firmi narediti tako "revolucijo" kot smo jo takrat mi. Toda to so bile stvari, ki so nas mlade ekonomiste "tirale" naprej. Še zdaj hranim elaborat, ki smo ga pripravili in kadar ga pogledam, si rečem, glej, tudi v Talumu so se godile pametne

stvari, s katerimi smo politiki dokazali, da je organiziranost le stvar firme, ki vodi v njeno uspešnost.

Sta se takrat že srečala s sedanjim predsednikom uprave?

Seveda. Verjetno sva našla kontakt tudi zato, ker sta bila najina očeta zaposlena tukaj in mi otroci smo se s tovarno identificirali že od mladih let. Danilo Toplek je bil pripravnik v raziskavi, jaz v planu in normalno je bilo, da smo mladi sodelovali. Tudi zato, da smo starejše strokovne sodelavce razvojno izzivali, kar ni bilo nič slabega. Najine poti so se še bolj zblížale, ko sva oba postala direktorja sektorjev.

Takratna kvaliteta Taluma je bila v tem, kako drugemu sektorju dokazati, da je bolj butast kot tvoj. Tekmovali so v tem med seboj in vse to se je razčiščevalo na samoupravnih organih praktično pred ljudmi. Organiziranost je bila direktno povezana z dohodkovnimi odnosi. Zlo firme je bila delitev. V tistih časih firma ni bila orientirana na ustvarjanje, ampak v delitev in v tej delitvi so se izkoriščali ljudje. Enostavno pozabili so na razvoj. Za največjo strokovno stvar, ki se nam je zgodila takrat, štejem sporazum za združevanje sredstev, ki si ga je izmislil Toplek. Pri vsaki toni prodanega aluminija je bilo pet odstotkov namenjenih za razvoj takratnega TGA. Hodili smo po vsej Jugoslaviji in sklepali sporazume. To je bila inovacija, za katero ljudje verjetno sploh ne vedo. Včasih mi kdo reče, da kar tako zagovarjam Topleka. Ne kar tako. Če ga zagovarjam, ga zato, ker vem za kronologijo dogodkov, ki so botrovali temu, da je danes Talum tak, kot je. Takrat je bilo potrebno skoraj za vsako stvar sklicati referendum. Tudi za prvo fazo modernizacije proizvodnje primarnega aluminija smo morali prepričati večino ljudi, da bi verjela v razvoj. Spominjam se, kako nas je neka sodelavka označila za otroški vrtec, ki se loteva rekonstrukcije. Toda to je bil začetek sedanjega Taluma. Brez modernizacije ga ne bi bilo.

In po vsem tem ste se odločili za Perutnino, kamor so vas povabili za člana poslovnega organa za ekonomiko. To je bil nov strokovni izziv, ki se mu niste mogli upreti. Vendar tam niste ostali dolgo.

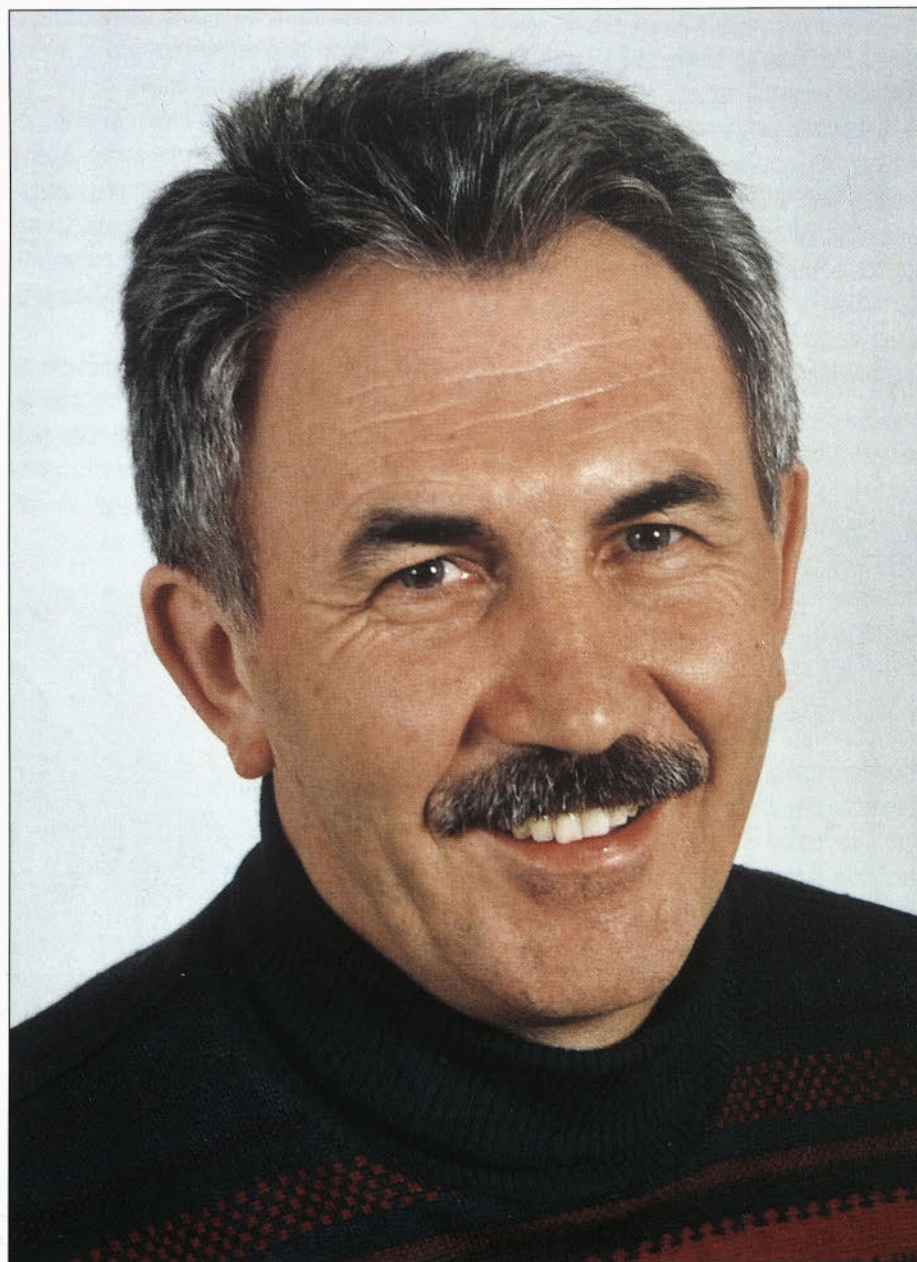
Skoraj tri leta. Takrat, bilo je okoli leta 90, so se godile velike spremembe v povezovanju slovenskega gospodarstva s tujino. Začela se je prodaja obstoječih firm in nastajale so nove. To je bilo razburkano obdobje tudi za Perutnino. Svojo funkcijo sem jemal zelo

odgovorno, zgodilo pa se je, da sva se s predsednikom uprave v pomembnih odločitvah razhajala. Nisem se strinjal, da bi se na hitro povezovali s tujimi firmami in da bi prodajali dele firme. Ne vem, če je bilo prav, ampak takrat sem zagovarjal stališče, da se moramo najprej naučiti, za koliko in kako se lahko prodamo, kaj pomeni vrednost firme. Predsednik takratne uprave Perutnine je bil strašna avtoriteta in vedel sem, da je bolje, če odidem. Razšla sva se kvalitetno, kar mi je veliko pomagalo tudi pri naslednji funkciji v SDK, ko smo v polni meri doživljali burnost političnih sprememb, ustanavljanja strank, iskanja žrtev in podobno. Vprašanje, kako bi doživljal številne pritiske strank in raznih vodij in kako reagiral na preglede, ki smo jih morali voditi kot inštitucija dela. Drugače povedano, ko sem začel voditi SDK, sem vztrajal, da je potrebno zagovarjati gospodarstvo. Zakonitosti se je potrebno držati, da bi pa zaradi podtikanj in celo

maščevanj padale firme, tega nisem dovolil. Delo je bilo potrebno opraviti odgovorno. Vloga nekakšnega inšpektorja pa ni bila zame. Če hočeš biti uspešen, se moraš na delovnem mestu dobro počutiti, zato sem hotel čimprej drugam. Imel sem že ponudbo iz tujine, ko se je na Ptuj začela ustanavljati podružnica ljubljanske banke in povabili so me na razgovor. Čisto sproščeno sem šel na intervju in povedal, kako vidim perspektivo te banke. Član komisije, lahko rečem avtoriteta LB izpred mnogih let, mi je dejal: "Mladi gospod, jaz ocenjujem ljudi po prvem kontaktu. Vse, kar ste razlagali, boste lahko naredili, če postanete direktor na novo formirane podružnice Ptuj." Potem sem začel razmišljati in verjeti, da bom temu okolju tako največ pomagal.

Toda pri ustanavljanju se je zapletlo.

Ravno takrat sta bili v sanaciji ljubljanska banka in mariborska banka in takratni mini-

ster za finance je zagrozil, da odstopi, če se odpre podružnica na Ptuju. Res je bilo neložljivo, da se je ustanavljala podružnica na področju, kjer je bila banka v sanaciji in obe sta imeli istega lastnika. Toda mi smo bili že sprejeti, opravili smo izobraževanje in čakali na otvoritev, ki se ni smela zgoditi. Res mi je bilo hudo, da sem "potegnil" s seboj šestnajst ljudi, ki so imeli dobre službe, ampak ves čas sem nekako verjel, da se to ne more zgoditi. Takrat sem se, v moji čisto osebni situaciji, ponovno srečal s Talumom. Poklicala sta me Danilo Toplek in Janko Bedrač, takrat predsednik in član uprave, in povedala, da upata, da me ni strah, če podružnica na Ptuju ne bo odprta. Tega ne bom nikoli pozabil.

Podružnico na Ptuju smo čez čas tiho odprli in kmalu upravičili svoj obstoj. Iz nje je nastalo celo šest novih podružnic.

V tem obdobju so vaše vezi s Talumom že tesnejše. Prav vaši podružnici je bil zaupan projekt MPPAI in izkazali ste se kot odličen strokovnjak na področju bančništva.

Zadovoljstvo vsakega bančnika je, da projekt uspe. Ko se je Talum odločil za modernizacijo, je Ljubljanska banka s konzorcijem podprla ta projekt, ki je bil eden največjih v gospodarstvu, kar pomeni, da je moral čez vso znanje v banki. V naši podružnici smo bili organizator vseh strokovnih služb v banki, da je prišlo zelo hitro do realizacije. Na nek način sem torej soustvarjal ta mod-

erni čas, ki ga v Talumu že živite. Lahko se tudi pohvalim, da mi nobeden projekt, ki smo ga prinesli na organe odločanja, ni bil zavrnjen. Tudi Talumov projekt sem delal z odgovornostjo direktorja in mislijo, da ta modernizacija pomeni za podružnico Ptuj toliko in toliko let obstoja in uspešnega poslovanja podružnice.

Iz ptujske podružnice ste odšli v Sarajevo. Mnoge je vaš odhod presenetil, saj vemo, da ste zelo navezani na domače okolje in družino.

V aneksu k pogodbi o zaposlitvi, ki sem ga podpisal, je bilo jasno zapisano, da bom šel tja, kjer me bodo potrebovali. Ko so se o tem odločili v upravi, sem pristal. Takrat nisem vedel, kaj pomeni tujina, kaj v resnici pomeni tuje okolje in kakšne težave me bodo čakale tam spodaj. Prišel sem v banko, ki ni imela pozitivnega rezultata, ampak veliko luknjo, ki jo je bilo potrebno sanirati. Spoznal sem, da ne funkcionira tržišče denarja, da je strašna hipoteka LB v okolju, da bo potrebno narediti ekonomiko firme in aktivirati sodelavce. Zbral sem dovolj poguma ter moči in privabil ljudi s sosednje banke, kjer je celotna uprava prišla v konflikt z lastnik in jih povezal ljudmi, ki se že delali v naši banki. Vedel sem, da brez ljudi ne morem graditi banke. Še več; zelo dobro je potrebno poznati okolje. Kot tujec z imidžem LB tam doli sam ne bi uspel. Moral sem najti sposobne domače ljudi in meni se je ta sreča zgodila. Nastala je banka, ki ima 90 zaposle-

nih, šest enot po vsej Bosni, milijon mark bančne vsote in spada v srednji razred bank. Ima tudi dvanajst strokovnjakov, ki bodo to banko normalno vodili naprej. Tako sem zopet prišel do neke točke moje strokovne zadovoljitve in se vprašal, kaj lahko še storim. Ostanem še štiri leta ali sprejem vabljenjo ponudbo in odidem domov.

Odločitev verjetno ni bila težka?

Spoznal sem, da je Talum moje sidro, ki ga v vseh teh letih nisem izgubil. Vem, da je bilo povabilo resno. Torej verjamejo, da bom še prispeval k rasti te firme in to je prijeten občutek.

To lahko razumemo, da se Talumu tudi po lastninjenju dobro piše?

Tako bom rekel. Marsikje sem opazil, da ljudje na svojo firmo gledajo preveč kritično. Premalo vidijo in premalo se zavedajo, da je pomemben vsak trenutek, ki ga firma preživi. Ampak, za vsak ta trenutek morajo ti ljudje, ki so v firmi, nekaj narediti za jutri. Največ odgovornosti imajo tisti, ki najdalj vidijo. Ti morajo znati pokazati ljudem, da bodo začutili v dobri firmo smo, naša firma ima za jutri. In ta firma, torej Talum, sigurno ima. Mogoče se znotraj to ne vidi. Talum ima ogromno energije, ki ga ohranja pri življenju. Kolikokrat je bil na tem, da ga več ne bi bilo in premalo krat rečemo, da se je moral v tistem kočljivem trenutku pravilno odločiti nekdo tukaj notri. To mi je všeč, da ima ta firma ljudi, ki so se znotraj odločali, kaj bi radi. Tej firmi ni bilo nikar nič podarjeno, nič dano od zunaj. Tako gledam na Talum in v tej identifikaciji sem videl tudi svoj delež, zato mi ni bilo težko reči priložnost imam iti domov in priložnost oditi v Talum, ki je prava firma.

Ko smo prejšnjega vodjo finančne službe gospoda Šoljarja vprašali, kdo ga bo nasledil, je o vas dejal, da ste za to delovno mesto "čisto pravi", ker "poznate Talum, ste dovolj resni in izkušeni, prihajate iz najmočnejše banke, kar bo bistvenega pomena za Talum, seveda, če bo lastništvo ostalo doma, da bo Talum potreboval prav finančnika s strategijo" in pristavil, da "boljšega nismo mogli najti". Kakšna bo torej vaša strategija?

Hvaležen sem mu, če tako misli o meni. Iz izkušenj, ki jih imam iz bančnega sistema lahko povem, da izvoz, ki ga dosega Talum vpliva na finančne tokove oz. na celotni sistem financ v Sloveniji. Gotovo bom iskal mesto Taluma širše. Navznoter so stvari tako urejene. Največja stvar v prihodnosti bo naštudirati vplive na finance, ki se bodo pojavili, ob vstopu v Evropo in gospodarjenje s financami čimprej prilagoditi Evropski skupnosti, kljub temu, da je aluminij borzni artikel in vse funkcionira. Tu vidim svojo vlogo. Prepričan sem, da Talum tudi na področju investiranja ne bo zastal. Lastniki pa bodo vedno zahtevali rezultat. Vloženi denar bo zahteval denar, zahteval bo dividende in vemo, da je razvoj direktno odvisen od tega, koliko potrošiš in koliko vložiš, zato bodo za nadaljnji razvoj potrebne velike argumentacije prav iz tega zornega kota trošenja sredstev.

Koliko bodo pomembne vaše vezi z banko?

Vsi gledamo banko kot neko institucijo, ki ti nekaj da. Pa ni tako; banka ti nič ne da. Za svoj strokovni izziv potrebuje takšne firme kot je Talum, potrebuje ljudi in kontakt. Ko sem bil še v banki, sem vedno razlagal, da je potrebno ta odnos gojiti in razvijati. Zdaj sem tu in mislim popolnoma enako. Talum je partner LB in normalno je, da bomo morali skupaj iskati tisti optimum, kar ne pomeni, da je nekaj že danes, za mene pomeni optimum, če je jutri. Vedeti moramo, da je v vsaki stroki strašna širina specialističnih znanj, tudi v bančništvu. In tukaj vidim sebe in svoje vedenje o bančništvu. V organiziranju tega, da Talum pride do teh znanj in s strokovnjaki banke poišče tisto, kar bo dobro za njegov jutri.

Po besedah gospoda Zlatka Špoljarja boste prevzeli službo, ki jo kljub »mladosti« lahko imenujemo izkušeno in strokovno.

V stik sem prihajal le z ljudmi, ki so vodili to službo. Vem, da je veliko mladih, ki jih ne poznam. Moje načelo vodenja je, da delam z ljudmi, ki jih imam in ne ljudmi, ki naj bi jih imel, zato sem prepričan, da bomo takoj našli strokovni kontakt. Do zdaj nisem imel težav z ljudmi, ki sem jih vodil. No, to ne pomeni, da s kakšnim ni bilo težav, toda to je normalno. Edino tako lahko testiram svoj sistem.

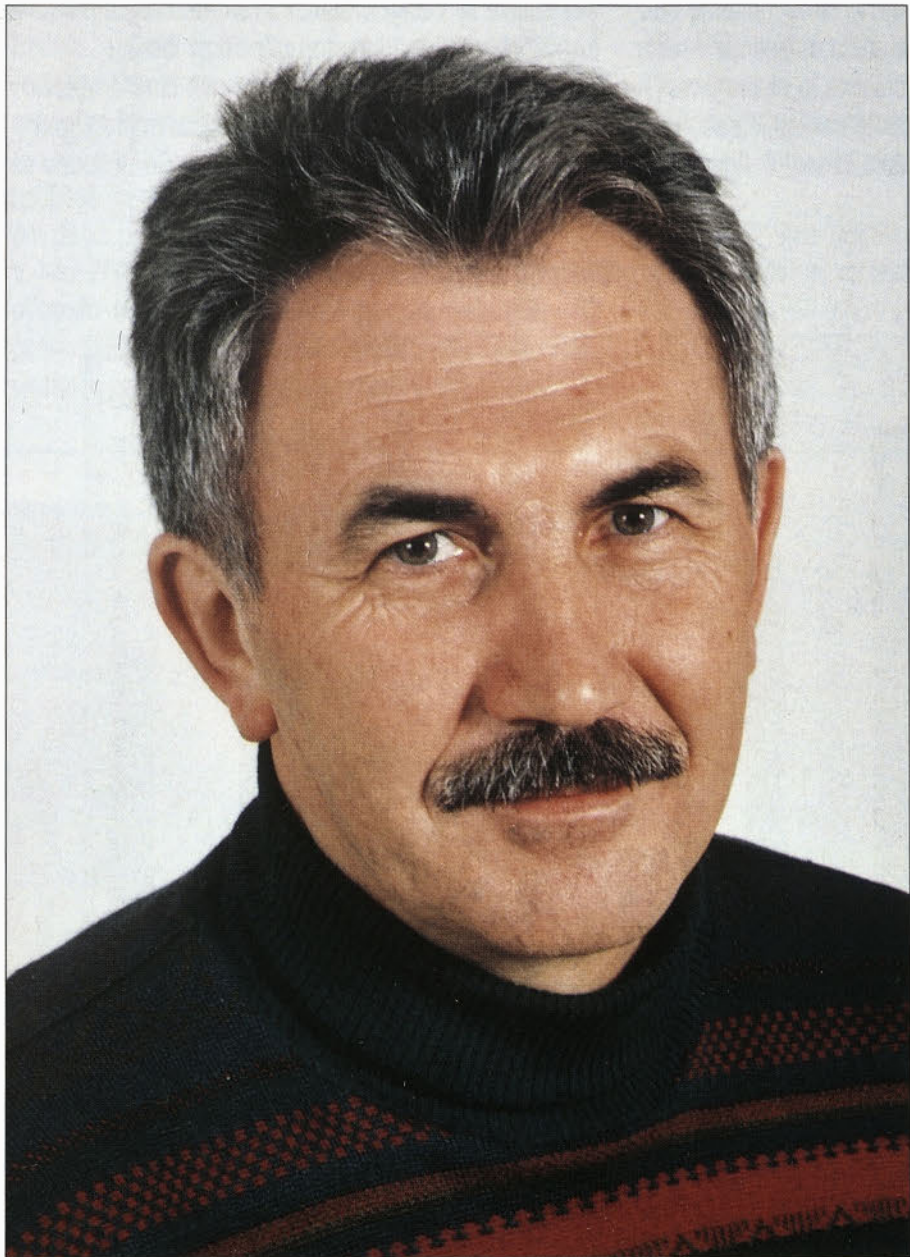
Ali veste, da v Talumu nikoli nismo dobili plače 13. v mesecu? Imate tudi vi pomisleke ob tej številki? Ste vraževerni?

Nisem. Morda se boste smejali, če vam povem nekaj drugega. V tistih letih, ko smo v takratnem TGA še imeli zbornice delavcev, sem na enem od teh v Vzdrževanju na tleh pobral lep žebelj iz aluminija in ga odnesel v svojo pisarno. Ta žebelj me spremlja povsod. Tudi v Sarajevu je bil z menoj in zdaj sem ga prinesel nazaj v Kidričevo. Ne morem ga vreči proč.

Ste tudi iz Sarajeva prinesli kaj posebnega?

Moji ljudje so mi podarili veliko predmetov, ki so povezani z njihovo tradicijo. Največ pa sem prinesel tega, kar se ne vidi, kar se tudi povedati ne da, kar človek občuti le takrat, če je tam. In vse to bo v meni ostalo do konca dni. Vem za ganljive usode skoraj vseh devetdeset sodelavcev. Vložil sem vso svojo energijo, v začetku prosil celo za nasvet priznanega strokovnjaka psihiatra s sarajevske univerze, da so ti ljudje ponovno začutili svoje dostojanstvo, da so potrebni in sposobni, da skupaj ustvarimo nekaj novega. To je bilo poleg strokovnega dela tisto, kar je upravičilo moje bivanje v Sarajevu. Slovo je bilo ganljivo. Vsakemu od sodelavcev sem podaril drobno slovensko pesmarico in jih prav ob slovesu naučil prvo kitico pesmi Majolka bod' pozdravljena. Štejem si za uspeh, da smo jo dvakrat prav fino zapeli, toda mislili so, da pojemo o dekletu. Po vozniku, ki me je pripeljal domov, sem jim zato poslal majolko.

Vera Peklarič

Frost & Sullivan: Do leta 2009 bo obratovalo 166 novih objektov termične obdelave odpadkov

Napovedi o gradnji objektov termične obdelave odpadkov v Evropi do leta 2009

V januarški številki, 28.1.2003, revije EUWID, *Recycling and Waste Management*, ki objavlja članke s področja gospodarjenja z odpadki in poroča o dogajanjih na tem področju v EU, je bil objavljen povzetek študije konzultantske firme Frost & Sullivan, London, v kateri avtorji kažejo na bistvene premike na področju oskrbe komunalnih odpadkov in napovedujejo gradnjo novih objektov termične obdelave odpadkov v vseh evropskih državah. Študija se nanaša izključno na objekte namenjene termični obdelavi trdnih komunalnih odpadkov. Članek s podobno vsebino je bil objavljen tudi v reviji POWER IN EUROPE, 3.2.2003. Za bralce Aluminija smo pripravili prevod vsebine člankov.

V obdobju 2002 do 2009 bo v evropskih državah začelo obratovati dodatnih 166 novih objektov termične obdelave odpadkov s proizvodnjo energije, ki bodo imeli skupno zmogljivost obdelave 50 milijonov ton odpadkov letno. Sedaj v Evropi obratuje 340 takih objektov. Glede na količino proizvedenih odpadkov, okrog 1 tona po družini letno, in može načine njihove oskrbe, napovedi kažejo, da bo potrebno do leta 2020 podvojiti zmogljivosti termične obdelave odpadkov. Od zadnjega poročila navedene konzultantske firme, ki je bilo objavljeno v letu 1999, je bila v Evropi v obdobju 1999 do 2002 opazna bistvena rast na področju termične obdelave odpadkov, obratovati je začelo 75 novih objektov s skupno zmogljivostjo 12 milijonov ton odpadkov letno, v letu 2002 so začele obratovati dodatne zmogljivosti 1,7 milijonov ton odpadkov letno.

V Evropi smo pričali nekaj bistvenim spremembam na področju oskrbe odpadkov s termično obdelavo. Objekte majhnih zmogljivosti, ki običajno tudi niso bili opremljeni z ustrežno opremo za čiščenje plinov, nadomeščajo objekti večjih zmogljivosti, ki imajo opremo za ustrezno zmanjšanje emisij v okolje in boljše izkoristke energetske izrabe odpadkov. Tako so bili v državah z največjo tradicijo termične obdelave odpadkov stari objekti popolnoma zamenjani, npr. v Švici, Nemčiji, Skandinaviji, kjer so se taki objekti gradili v letih 1950, 1960, in so jim pozneje dograjevali naprave za čiščenje plinov, so namesto starih objektov zgradili povsem nove objekte.

V objektih termične obdelave odpadkov večjih zmogljivosti so obratovalni stroški nižji.

Študija poudarja, da se bo potreba po novih zmogljivostih termične obdelave odpadkov v prihodnje povečevala zaradi tega, ker ne bo več možno odlagati neobdelanih odpadkov, kot se je to dogajalo do sedaj. Glavno gonilo razvoja in gradnje novih objektov termične obdelave odpadkov je torej EU direktiva za odlaganje odpadkov. Dodaten vpliv pa ima jo še: načrtovanje gospodarjenja z odpadki posameznih držav v povezavi z deregulacijo trga električne energije, porast energetske vrednosti odpadkov po razvrščanju in recikliranju in napoved porasta cen oskrbe odpadkov.

Recikliranje oz. snovna izraba posameznih frakcij odpadkov je pomembna, vendar je termična obdelava odpadkov z izrabo njihove energetske vrednosti cenejša pot oskrbe odpadkov in hkrati izrabe snovi.

Glavni oviri pri gradnji objektov termične obdelave

odpadkov v Evropi sta nasprotovanje javnosti in pomanjkanje politične volje, pa tudi še nadaljnja uporaba obstoječih odlagališč in ilegalno odlaganje odpadkov.

Nadalje bodo na to področje vplivale pomembne izboljšave pri tehnologiji termične obdelave, ki bodo povečale izkoristek energetske izrabe in vplivale tudi na opremo za čiščenje plinov.

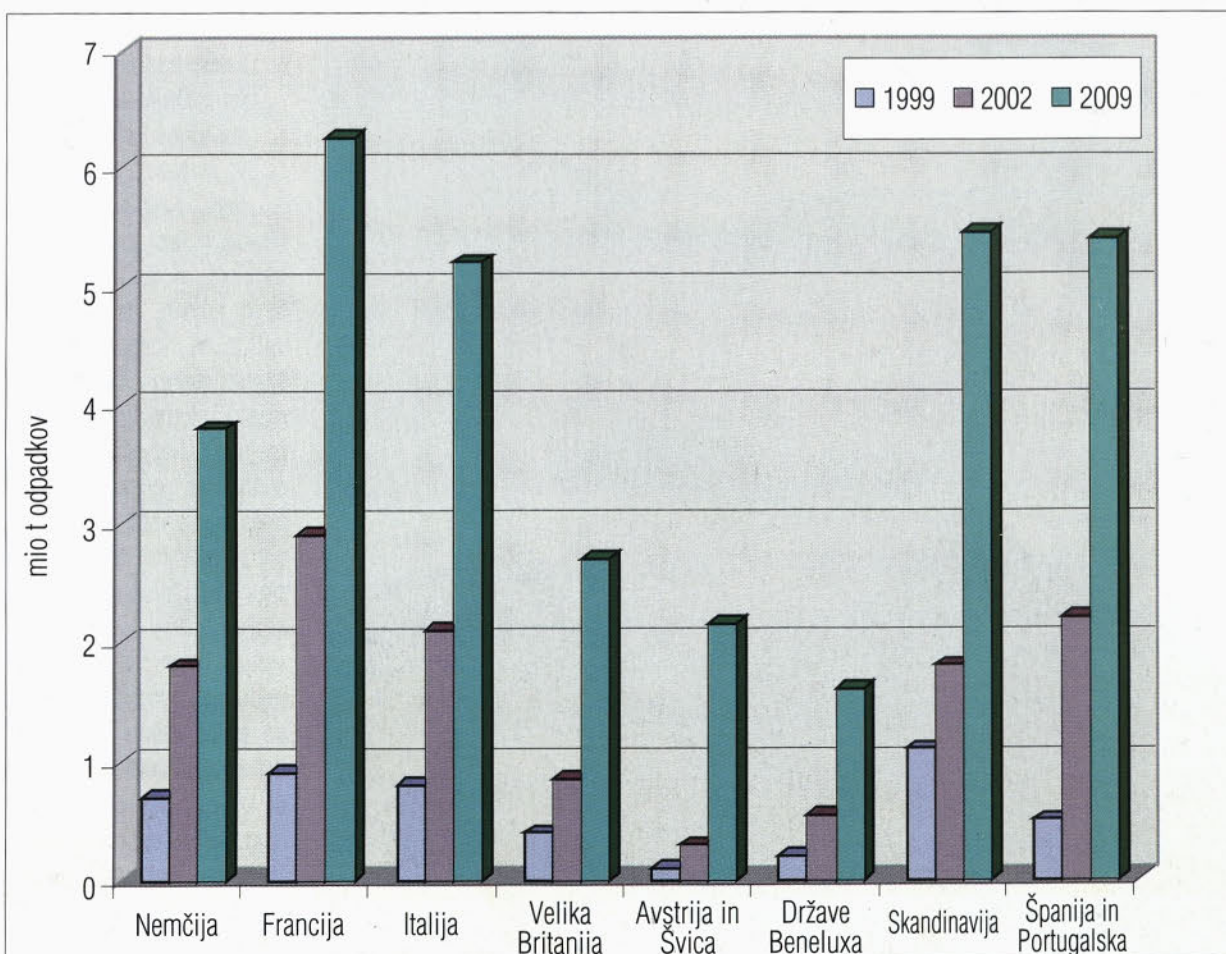
Na področju uporabljene tehnologije v objektih termične obdelave odpadkov sedaj dominira tehnologija sežiga na rešetki, vendar je pričakovati, da bodo raznolikost tipov objektov, razlike v velikosti in povečana stopnja rasti bolj stimulirale tudi razvoj tehnologij pirolize, vplinjavanja in sežiga v lebdečem sloju. Tehnologija sežiga na rešetki ne dosega največjega izkoristka, vendar je najbolj preizkušena in uporabljana po celem svetu. Vsi upravljavci objektov termične obdelave odpadkov želijo imeti objekt, ki lahko obratuje brez večjih problemov 25 let, zato nočejo investirati v nove tehnologije dokler niso preizkušene. V skandinavskih državah se gradijo objekti le s tehnologijo sežiga na rešetki, enako velja za Nizozemsko, Francijo, Italijo - vsi

novi objekti uporabljajo tehnologijo sežiga na rešetki. V Evropi so le posamezni objekti s tehnologijo sežiga v lebdečem sloju, ko so vhodni odpadki specifični.

Kot prikazuje GRAF 1 bo v obdobju med 2002 do 2009 v vseh evropskih državah velik porast skupne zmogljivosti objektov termične obdelave odpadkov. Pričakovati je, da bodo velike dodatne zmogljivosti zgrajene v Skandinaviji, od zmogljivosti okoli 1 milijon ton odpadkov v letu 1999 bodo porasle na okrog 6 milijonov ton odpadkov v letu 2009. Opazni porasti dodatnih zmogljivosti bodo tudi v Italiji in na Iberskem polotoku. V Franciji bo najbolj porasle dodatne zmogljivosti, od 1 milijona ton odpadkov v letu 1999 na več kot 6 milijonov ton odpadkov v letu 2009, v letu 2002 je skupna zmogljivost porasla na skoraj 3 milijone ton. Do leta 2009 bodo pridobile najmanj dodatnih zmogljivosti države Beneluxa, manj kot 2 milijona ton, podobno alpske države in Velika Britanija z nekoliko čez 2 milijona ton oz. skoraj 3 milijone ton odpadkov letno.

Iz GRAFA 2 je razvidna predvidena rast števila objektov termične obdelave odpadkov po posameznih evropskih državah. Največji relativni porast v številu objektov se

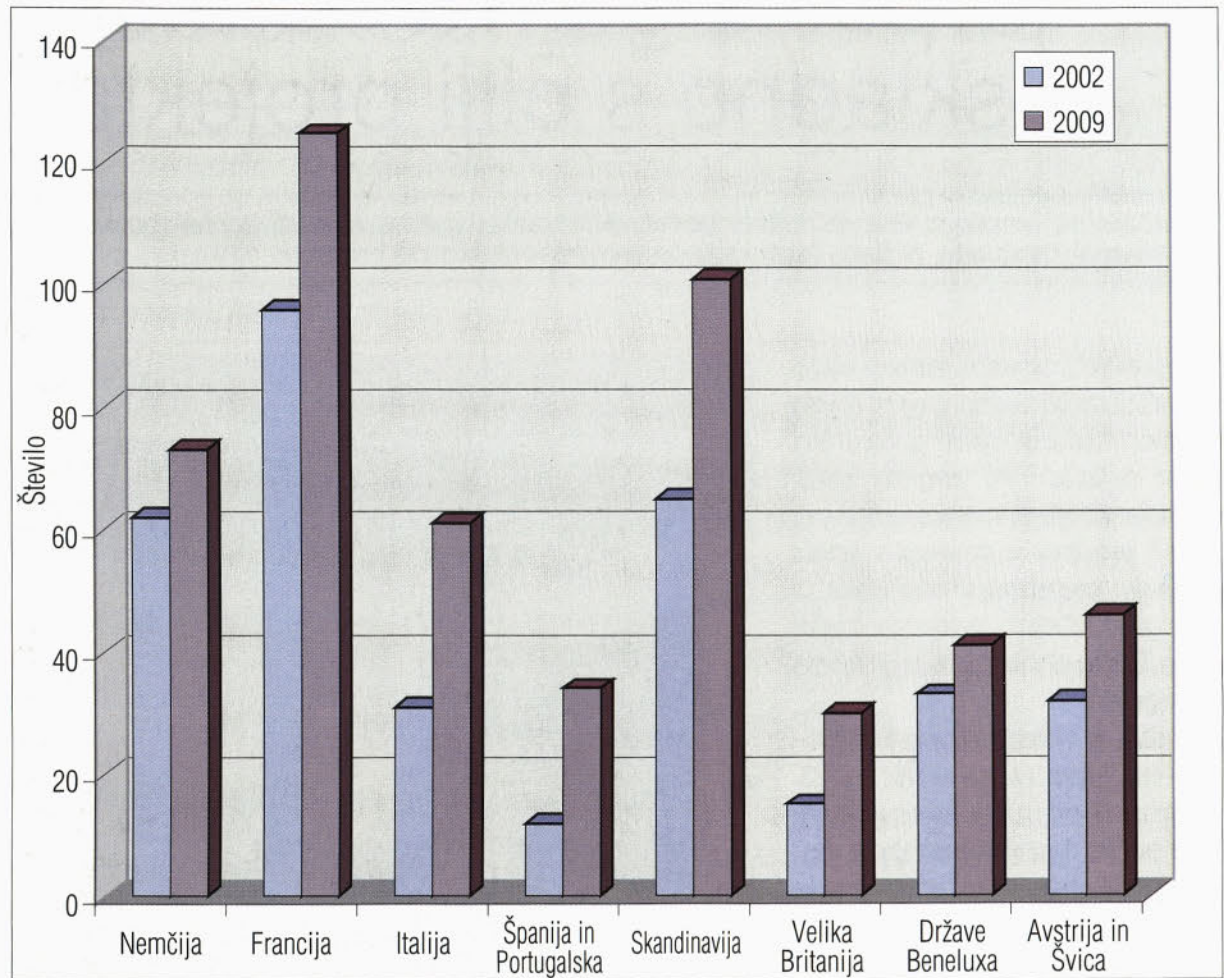
GRAF 1: Dodatne zmogljivosti objektov termične obdelave odpadkov v evropskih državah

pričakuje na Iberskem polotoku, v Španiji in Portugalski, kjer se bo število objektov v obdobju 2002 do 2009 skoraj potrojilo, od 12 na 34. Število objektov v Veliki Britaniji se bo tudi več kot podvojilo, in sicer na 30; v letu 2009 naj bi imela največje število objektov Francija, 125, sedaj jih ima 96, na drugem mestu bo Skandinavija s 101 objektom v primerjavi s 65 v letu 2002. Najnižja rast bo v Nemčiji, kjer bo število objektov v letu 2009 73, v primerjavi z 62 v letu 2002. Države Beneluxa in alpske države, Avstrija in Švica, bodo imele 41 oz. 46 objektov.

V konkurenci za možne dobavitelji opreme za objekte termične obdelave odpadkov se na trgu pojavlja okoli 40 firm, od multinacionalk, ki so lahko dobavitelji objektov na ključ, do manjših dobaviteljev le določene opreme. Vodilna na trgu v obdobju 2000 do 2002 je bila firma CNIM/Martin z 47 % tržnim deležem, bila je vključena v več kot 17 objektih, na drugem in tretjem mestu sledita Forstner Wheeler in Von Roll Inova s 9,5 oz. 9,2 % tržnim deležem. CNIM/Martin je s svojo tehnologijo sežiga odpadkov na rešetki najbolj iskan dobavitelj opreme pri gradnji novih objektov termične obdelave odpadkov zlasti v Veliki Britaniji in Franciji, ki sta trenutno najmočnejša trga. Tudi na tem trgu bodo možne spremembe kot rezultat različnih povezav.

Graf 2: Število objektov termične obdelave odpadkov v evropskih državah

Varstvo pri delu v letu 2002

Podatki o številu poškodb pri delu za leto 2002 nam kažejo, da se je število poškodb pri delu v primerjavi s prejšnjim letom povečalo.

Ocena varstva pri delu se ugotavlja na podlagi števila poškodb pri delu in na osnovi števila izgubljenih delovnih dni zaradi poškodb pri delu.

V letu 2002 se je pripetilo **37 poškodb pri delu** in **8 poškodb na poti**. V letu 2001 pa smo zabeležili 32 poškodb pri delu in 5 poškodb na poti.

Odstotek poškodb se je dvignil zaradi šestih poškodb pri

delu, ki so se pripetile v organizacijski enoti Litje platišč. V letu 2002 se je zmanjšalo število izgubljenih dni zaradi poškodb pri delu za 14 odstotkov proti letu 2001 (1315 izgubljenih dni v letu 2001 na 1135 izgubljenih dni v letu 2002).

V letu 2002 smo izgubili skupno 1135 delovnih dni od tega:

- za poškodbe pri delu v 2002	750 dni
- za poškodbe pri delu iz leta 2001 (do 8 ur)	115 dni
- za poškodbe pri delu iz leta 2000	261 dni

- za poškodbe pri delu iz leta 1998	9 dni
- za poškodbe na poti v letu 2002	210 dni

Pogostost poškodb je ostala na istem nivoju kot lani, resnost poškodb pa se je zmanjšala

Pregled delovne opreme v Talumu je pokazal, da je skladnost opreme v lanskem letu 95 odstotna, kar pomeni, da je dosežen eden od ciljev varnosti in zdravja pri delu za leto 2002.

V poročilu požarne varnosti je zabeleženo, da se je pripetilo 58 manjših začetnih požarov in šest izrednih dogodkov za možnost nastanka požara.

Povzeto iz poročila SVD

Kadrovske vesti

V mesecu januarju 2003 je bilo v Talumu in podjetjih v njegovi lasti število zaposlenih sodelavk in sodelavcev naslednje:

Talum	1047
Alin	13
Vital	34
Revital	114
Lego A	22
Vargas Al	48
Storal	22

Črpalka goriva obratuje skladno s cilji projekta

V decembru lanskega leta je pričela obratovati črpalka goriva, ki služi za oskrbovanje goriva vozilom notranjega transporta. Sistem nadzora točenja goriva deluje po predvidevanjih.

V drugi polovici decembra lanskega leta so inšpektorji izvedli tehnični pregled objekta z nazivom "Sanacija črpalke goriva in 50 t cestne tehtnice". Po pregledu dokumentacije, objekta in naprav so inšpektorji dovolili nadaljevanje aktivnosti v smislu polnjenja podzemnega rezervoarja z gorivom ter začetkom obratovanja črpalke goriva. Cestna tehtnica obratuje od začetka lanskega leta.

Na črpalki je možno polnjenje rezervoarjev vozil internega transporta od 23. decembra lanskega leta, ko se je intenzivno pričela dokončna montaža in nastavitve elektronskega nadzornega sistema točenja. V tem času so lastniki, operativci Nabavnega skladišča vsa točenja goriva nadzorovali, poučevali voznike vozil o pravilni in varni uporabi črpalke ter vse transakcije tudi ročno beležili v smislu kontrole pravilnega delovanja sistema. Nastavitve uličnih črpalk, prenos transakcij ter delovanje elektronskega in video nadzornega sistema so dobavitelji opravili do 14. januarja tega leta. S tem dnem črpalka goriva obratuje skladno s cilji, ki so bili postavljeni v projektni nalogi. Objekt, črpalka in tehtnica pa je istočasno pridobil uporabno dovoljenje.

V začetku februarja tega leta so se sestali člani projektne skupine, lastniki črpalke, uporabniki, predstavnik službe varstva pri delu in vodstva družbe z nalogo informiranja o pravilni uporabi črpalke, upoštevanju varnostnih predpisov in zahtev, dogovoru o urniku delovanja črpalke ter

prenosu informacij med voznikom in odgovornimi za delovanje črpalke.

Vsi lastniki vozil in vozniki so prejeli pisna navodila o delovanju črpalke goriva, pravilni in varni uporabi le te. Črpalka deluje enako kot ulične črpalke na zunanjih bencinskih servisih; voznik si mora gorivo natočiti sam, s to razliko, da se v našem primeru identifikacija vozila in s tem transakcija samostojno prenese v elektronski sistem nadzora točenja goriva oz. na stroškovno mesto lastnika vozila. Lastniku vozila sistem omogoča vpogled v vse transakcije za vsa vozila za izbrano obdobje in s tem kontrolo nad točenjem za posamezno vozilo v katerem koli obdobju. Posebej bi želel opozoriti na varnost pri uporabi črpalke oz. pri polnjenju rezervoarjev vozila, s tem pa tudi na varnost uporabnikov, delovne opreme in okolja. Varno uporabo črpalke bomo zagotovili z upoštevanjem navodil za delo, dodatnih opozoril in znakov, ki so postavljeni na cestiščih do črpalke, na stebrih nadstrešnice črpalke ter na črpalnih agregatih. Dodatno bi opozorili vse zaposlene, da prehod pešcem in vožnja vozil po cestišču skozi črpalke ni dovoljena oz. je prepovedana.

Objekt je varovan z video nadzorom 24 ur. Vsa dogajanja na črpalki se beležijo in so arhivirana. Zoper vse, ki ne bodo upoštevali opozoril in navodil bodo odgovorni ustrezno ukrepali.

Sanacija črpalke goriva in 50 t cestne tehtnice je projekt na katerega smo člani projektne skupine ponosni. Inšpektorji na tehničnem pregledu dokumentacije, objektov in naprav niso imeli pripomb, kar pomeni, da je bil projekt izveden skladno z zakoni, predpisi in zahtevami. To dejstvo kaže na kvalitetno, strokovno in predano delo projektne skupine. Iskrena hvala in čestitke članom skupine, ob tem pa tudi izvajalcema projekta; firmi Protech iz Maribora in Petrol Servisu iz Ljubljane.

Srdan Mohorič

Zadnji odliti hlebčki v livarni I

V petek, 21. februarja, je bil za večino zaposlenih v Talumu navaden dan, le za delavce stare livarne oziroma livarne I, se je končalo neko obdobje proizvodnje livarskih zlitin za trg, ki se je začelo daljnega leta 1954, ko je iz elektroliznih peči priteknel prvi aluminij.

Tisti jutro, ko so odlili zadnji hlebček, so simbolično prekrižali orodje pred pečjo, ki je še dolgo za tem oddajala toploto in na zadnji hlebček zapisali ime livarja ter zlagalca. Za spomin.

Slovo ni bilo boleče, saj bodo z delom nadaljevali v novi livarni v mnogo boljših delovnih pogojih.

V stari livarni bo še naprej tekla proizvodnja taline za potrebe proizvodnje platišč.

Povedati moramo neprijetno novico

Menedžerji se danes v podjetjih pogosto znajdejo v situacijah, ko je treba nekemu od zaposlenih oziroma skupini zaposlenih povedati neprijetno novico. Slabe novice so ponavadi odpoved službe, premestitev na drugo (slabše) delovno mesto, nenačrtovano nadurno delo, ukinjanje ugodnosti posameznikom ... Takšne in podobne slabe novice so ponavadi del bolj kompleksne situacije, ki je nastala v podjetju. Predvsem so to posledice, ki nastanejo ob reorganizaciji poslovanja; reorganizacija sama pa je posledica bodisi posodobitve proizvodnje, ukinjanja nerentabilnih proizvodnih programov, menjave lastništva podjetja, sovražnega ali prijateljskega prevzema podjetja in podobno. Vsaka taka situacija ustvarja pri zaposlenih tesnobe občutke, nelagodje, nemir, strah pred prihodnostjo ..., v njihovih glavah pa se poraja kup vprašanj, na katere ni odgovorov (Kaj bo z mano? Bom še ostal v podjetju? Ali naj začnem iskati drugo službo? ...).

Prvi, glavni in največji vzrok za tako napeto in depresivno ozračje med zaposlenimi je pomanjkanje informacij. Zaposleni imajo obilo vprašanj in malo oziroma skoraj nič odgovorov. Edino, ki poseduje informacije, je najožje vodstvo podjetja; to pa je ponavadi zadržano in zelo skopo v svojih izjavah. Zaposleni bi radi na vsak način prebili nastali informacijski vakuum in se oskrbali z verodostojnimi informacijami, zato poizvedujejo na vse možne strani in nenehno sprašujejo svoje nadrejene. Najpogostejša vprašanja so:

Ali je res, da se pripravlja ...?

Ti gotovo veš, kaj je z ...?

Kdaj bodo povedali, kdo bo odpuščen/ premeščen/ zamenjan?

Nihče nam nič ne pove, ali ti veš kaj več?

Rečeno je bilo, da bomo danes zvedeli ... Kaj je zdaj s tem?

Svojim nadrejenim začnejo vprašanja postavljati že delavci v proizvodnji, njihovi nadrejeni postavljajo podobna vprašanja svojim nadrejenim, ti zopet sprašujejo naprej, vse tja do uprave podjetja, ki je lahko zavita v molk. Odgovori, ki prihajajo navzdol, so običajno zelo skopi, odrezavi, s prelaganjem odgovornosti na druge:

Jaz vem samo to, da ... Drugega nič. Če bi rad zvedel kaj več, pojdi in vprašaj one zgoraj!

Spremljajo jih govornice:

Tone iz skladišča pravi, da je slišal ... Menda pa naj bi tudi ...

Prav tako se pojavijo škodljive dezinformacije:

Obrat B bodo menda zaprli v celoti, v ... pa bo baje ostala polovica zaposlenih. Ne vem pa, kaj bo ...

Takšni odgovori, govornice in netočne informacije prav gotovo ne bodo pomirili zaposlenih, še naprej jih bodo puščali v negotovosti. Kako se torej izogniti takemu načinu komuniciranja? Najboljše bi bilo, če bi zaposlenim lahko postregli z dejstvi, zaradi pomanjkanja konkretnih informacij pa to dostikrat žal ni mogoče. Namesto tega lahko nadrejeni uporabijo izjavo o sebi, pri kateri povedo, kaj se dogaja z njimi, kakšni so njihovi občutki, misli ... o tej situaciji:

V tem trenutku tudi sam razpolagam z informacijami, ki jih poznate. Zaradi tega se prav tako počutim nelagodno in si želim, da bi čimprej vedel, kaj se bo zgodilo v prihodnosti. Takoj, ko bom izvedel kaj novega, vam bom sporočil.

Z izjavo o sebi se nismo prepustili negativnemu toku komuniciranja (jeza, bes, malodušje, zavrnitev svojih podrejenih ali uporaba kritike), ampak smo samo izrazili svoje občutke.

Kako pa sporočimo zaposlenim neprijetno novico, potem ko se je situacija že razpletla in imamo vse potrebne informacije? Čeprav bi rajši videli, da nam tega ne bi bilo treba sporočati, smo vseeno mi tisti, ki moramo zaposlenim povedati, kakšne so odločitve in sklepi vodstva oziroma lastnikov podjetja. Hoteli ali ne, je sporočanje neprijetnih novic ena od nalog, ki spada v menedžerjev delokrog. Ker smo namreč njihov prvi nadrejeni, smo zato odgovorni, da svojim podrejenim sporočimo tudi take novice. To so novice, ki slabo vplivajo na človekovo počutje, zato se v takih trenutkih znajdemo pred veliko dilemo: kako oziroma na kakšen način jo povedati. Ne vemo, kako se bodo zaposleni odzvali, kako bodo novico sprejeli, kaj bodo rekli ... Predvsem pa se bojimo njihove čustvene prizadetosti. Neprijetna novica namreč sproži cel niz negativnih občutkov, ki preplavijo človeka - od užaljenosti, potrnosti in nezaupanja, pa vse do maščevalnosti. Zaradi tega moramo paziti, kako začeti in voditi tak pogovor. Slabo voden pogovor lahko samo še prilije olje na že tako razgreta čustva in po nepotrebnem rani njihov ponos in zaupanje.

Naš pogovor z neprijetno vsebino začnemo tako, da opišemo situacijo, stanje oziroma potek dogodkov. Za opis uporabljamo dejstva, ki morajo biti konkretna, objektivna in nedvoumna. Omenjena dejstva so predstavljena kot glavni vzrok za nastalo situacijo. Lahko spregovorimo:

»Stroji v obratu ... so stari že ..., zaradi tega izdelamo 25 % manj, kot bi nam to uspelo z novo tehnologijo, o kakovosti izdelave pa smo govorili že na našem sestanku prejšnji mesec. Zato se s 1. marcem proizvodnja v tem obratu ukinja. V naslednjih šestih mesecih bo stara proizvodna linija v celoti nadomeščena z novo. Tretjina zaposlenih bo tako razporejena na druga delovna mesta znotraj podjetja, tretjina jih bo odšla na čakanje, tretjina pa jih bo trajni presežek. Trajni presežek se je pojavil zaradi tega, ker je v novo proizvodno linijo vgrajena sodobna tehnologija, ki potrebuje za 40 % manj zaposlenih kot stara. Spisek s konkretnimi imeni bom dobil danes ob 12.00. Prišel bom k vam in se z vsakim od vas o tem tudi pogovoril.«

Tako lahko začnemo s posredovanjem informacij pred skupino. Popolnoma iste zakonitosti pa veljajo tudi za pogovor s posamezniki; tudi tu začnemo z objektivnimi dejstvi. V obeh primerih pa moramo nadaljevati z razumevanjem (priporočljivo pa je, da pogovor nadaljujemo z vsakim zaposlenim posebej). Naleteli bomo namreč na reakcije, ki se od posameznika do posameznika razlikujejo. Vsi naši nadaljnji koraki morajo biti zato namenjeni umirjanju in razumevanju njihovih čustev. Pri tem nam bo posebej pomagalo aktivno poslušanje, ki ga dopolnjuje spraševanje. Na ta način bomo zaposlene usmerili k novim spoznanjem.

Vprašanja in aktivno poslušanje, s katerimi si lahko pomagamo v takih trenutkih, so lahko:

Če sem prav razumel tvoje vprašanje, te zanima, zakaj bodo ...? Kaj imaš v mislih, ko praviš, da ...? Kaj natančno misliš z ...? Razumem tvojo slabo voljo in razburjenje, če pa pogledamo na situacijo z vidika ... Res je neprijetno, če se po tolikih letih ...Ti torej meniš, da bi bilo bolje, če ...? Zate je torej bistveno vprašanje ...

Pogovor z neprijetno vsebino moramo torej voditi tako, da bomo lahko obvladovali miselne in čustvene odzive zaposlenih. Najbolj pravilen bo takrat, kadar bo temeljil na objektivnih dejstvih, razumevanju nastalih posledic, iskanju možnih alternativ in sprejemanju konkretnih sklepov. Le s takim vodenjem pogovora bomo dosegli, da bodo zaposleni nastalo situacijo sprejeli kot dejansko stanje in se usmerili v prihodnost, poleg tega pa bomo ublažili tudi njihovo slabo voljo in razočaranje. Res je, da je težko nekemu sporočiti slabo novico, pa naj bo to odpoved službe, premestitev na drugo delovno mesto, sprememba dela ... - še posebno takrat, če gre za osebe, ki jo dobro poznamo. Prav zato je v takih trenutkih še posebej pomembno, da znamo pogovor izpeljati kar se da korektno.

Taki pogovori naj bi se torej začeli s predstavitvijo dejstev, aktivnim poslušanjem in spraševanjem ter se nadaljevali z iskanjem možnih alternativ, sprejemanju sklepov oziroma odločitev. Pogovor bi lahko začeli tudi z:

Miha, tudi sam si verjetno že slišal, da bo v podjetju prišlo do korenitih sprememb. Res je. Če se želimo obdržati na trgu, je za nas edina možnost povezovanje s tujimi partnerji (kratek opis prednosti in koristi). Prav zaradi tega pa bodo nastale tudi spremembe v našem obratu (opis sprememb), zato bo tvoje delovno mesto žal ukinjeno. V tem trenutku je edina možnost predčasna upokojitve.

Dialog moramo nujno nadaljevati s spraševanjem in aktivnim poslušanjem:

Razumem, da je zate to zelo neprijetno. Kot praviš, bi rad v tem oddelku ostal do upokojitve. Verjamem, da bi bilo zate to najbolje. Mimo dejstev pa ne moreva. Raje pogledajva, kaj bi bilo zate v prihodnjih mesecih najbolj primerno. Česa bi se lahko lotil? Pogledajva, če ti lahko kje pomagamo?

Pogovor naj se zaključi z rešitvijo v prihodnosti, nikakor naj ne obtiči s prepirom v sedanosti. Glejmo naprej, ne nazaj.

Tatjana Zidar Gale

Boris Gale

Plavanje za telo in duha

Voda je v vseh njenih pojavnih oblikah (voda v toplicah, jezerih, rekah, morju...) prav gotovo eden najprimernejših elementov za osvežitev, sprostitvev in rekreacijo. Seveda je za ljubitelje plavanja in rekreacije v vodi čas, namenjen plavanju in drugim dejavnostim v vodi, razporejen skozi vse leto in vroči poletni dnevi ne smejo predstavljati edinega razloga za redno vadbo v vodi.

Plavanje je celosten šport, ki lahko skladno razvija in oblikuje telo. Plavanje je tudi športna dejavnost z najmanjšim številom stranskih učinkov, zato je primerno za vse starostne skupine: od dojenčkov do starostnikov. Zaradi vodoravnega, ležečega položaja telesa v vodi in zaradi zakonitosti, ki delujejo na telo (navidezne breztežnosti človeškega telesa v vodi), celotni skelet ni pod vplivom velikih obremenitev. Zato je plavanje primerno tudi za starejše in težje ljudi, paraplegike, spastike, ljudi s prirojenim izpahom kolkov. Uporabljamo ga lahko kot korektivno sredstvo pri delih v različnih prisilnih položajih, ki jih zahteva sodobna mehanizacija, kot tudi za korekcijo nepravilnih telesnih drž. Ob primerni obremenitvi je plavanje koristno tudi za rehabilitacijo po poškodbah in boleznih (srčni infarkt, izpah kolkov, različne okvare hrbtenice).

Plavanje za vse potrebe in vse generacije

Plavanje je tudi primerno sredstvo za preprečevanje številnih negativnih učinkov zaradi pomanjkanja telesne dejavnosti kot posledici sodobnega načina življenja (žhomo sedens) pri vseh starostih. Pri vodoravnem položaju telesa je hidrostatski pritisk na srce in žilni sistem enakomernejši in manjši kot pri vzravnem položaju. Pritisk vode na površino telesa pripomore k boljšemu delovanju perifernega krvnega obtoka. Pretočnost krvi je zaradi vodoravnega položaja na vodi olajšana. Skeletne mišice statično niso obremenjene, delo je ritmično, zato se ob globokem dihanju povečuje venski priliv krvi v srce. Srce porabi tako manj energije za potiskanje krvi v obtok.

Povečan delež vlažnosti nad vodo olajša dihanje astmatikom in bolnikom z bronhitisom hkrati pa pomeni plavanje s pravilnim ritmičnim izdihovanjem proti povečanemu uporu vode izvrstno dihalno vajo za dihalno mišičevje.

Pri plavanju zaradi sorazmerno počasnih gibov v primerjavi z gibanjem na suhem praktično ne prihaja do poškodb. Hkrati plavanje omogoča veliko število gibov, ki jih sicer ne moremo izvajati med gibanjem na suhem.

Plavanje z nizko in zmerno intenzivnostjo zmanjšuje strah in tesnobo ter izboljšuje razpoloženje, samopodoba in ugodno vpliva na spanje. Samopodoba se pod vplivom plavanja izboljšuje tudi pri hendikepiranih osebah. Spoznanja kažejo, da redno plavanje lahko povzroča enake učinke kot različne oblike psihoterapije.

Tudi s socialnega vidika predstavlja plavanje obliko druženja v prijetnem in sproščenem okolju. Pomembno je tudi, da je sorazmerno poceni dejavnost, saj za ukvarjanje potrebujemo le kopalke, priporočljiva pa so tudi plavalna očala.

Pomembna je dobra tehnika

Ko govorimo o plavanju in pripravljenosti na plavanje razlikujemo predvsem dva elementa: poznavanje tehnike plavanja in posameznikove sposobnosti. Preprosto povedano: učinkovito je plavanje v kravlu, prsno, delfin ali hrbtno. Lahko pa pri plavanju za osebno zadovoljstvo in izboljšanje počutja porabljamo tudi druge tehnike ali bolje individualne načine plavanja. Pomembno je, da plavamo dovolj intenzivno. To pa pomeni, da plavalci z boljšo tehniko plavanja plavajo hitreje od tehnično slabših. Za razvoj sposobnosti, izboljšanja počutja in zdravja je pomemben predvsem vložen trud posameznika, in ne preplavana razdalja in hitrost plavanja.

Seveda pa je želja vsakega športnika rekreativca, da čim bolj tehnično obvlada šport, s katerim se ukvarja. Posamezna športna panoga bo z vsemi svojimi potenciali vplivala na človekov organizem le, če bo tehnično dovolj dovršena. Gre pa pri tem tudi za prirojeno željo človeka, da zna več in bolje.

Prav zato vključujemo v program rekreativne vadbe plavanja tudi učenje in izpopolnjevanje tehnike plavanja. Res je, da tudi

v slovenskem jeziku obstajajo knjige o tehniki plavanja in o tem, kako jo izpolnjujemo. Vendar pa je učenje in izpopolnjevanje tehnike najbolj učinkovito pod vodstvom strokovnjaka. Razmišljanje in eksperimentiranje s tehniko pomeni za plavalca izziv in izboljšanje tehnike plavanja osebno zadovoljstvo.

Načrtovanje vadbe

Različne rekreativne aktivnosti v vodi, posebej plavanje, postopno povečujejo prilagoditvene sposobnosti vadečih. Pri tem moramo uporabiti programe vadbe, ki so po vsebini obsegu in intenzivnosti obremenitve primerni za starost, spol, zdravstveno stanje in tudi druge značilnosti vsakega vadečega, kakor da so primerni tudi prilagoditvenim sposobnostim vsakega posameznika.

Pri načrtovanju vadbe je eden od najtežjih problemov določiti obremenitev. Ta problem je še posebno izražen pri rekreativnih športnikih. Pri njih lahko pretiravanje v intenzivnosti in obsegu vadbe, zaradi netreniranosti, starosti, raznih kroničnih bolezni itd., pripelje do okvar organizma. Zlasti v zdraviliščih je treba upoštevati, da je voda toplejša kot sicer v bazenih, kar pomeni dodatno obremenitev za srčno-žilni sistem, zato naj bo v zdraviliščih intenzivnost obremenitve gledana skozi hitrost plavanja nekoliko manjša kot v bazenih z vodo med 24 in 26 stopinj Celzija. Po drugi strani pa le dovolj velika obremenitev ima zelene raznovrstne učinke.

Ker predvidevamo, da večina plavalcev rekreativcev, ki so vključeni v vadbo, ni rednih plavalcev, moramo obremenitev odmerjati zelo previdno. Kako postopno povečujemo obremenitev treninga, je sicer odvisno od posameznika, vendar pa obstajajo tudi pravila, ki jih moramo nujno upoštevati:

Trenutno zdravstveno stanje, raven sposobnosti in tehnično znanje plavanja. Na počitnicah moramo upoštevati, da sposobnosti niso vsak dan enake, saj si včasih privoščimo na počitnicah tudi nekatere druge pregrehe, ki lahko vplivajo na stanje našega organizma. Za njihovo ocenitev lahko uporabimo metode, ki še zdaleč niso najbolj natančne, so pa najpreprostejše in najcenejše. Izmerimo si namreč frekvenco srca med naporom. Še prej pa si lahko na osnovi enačbe, ki upošteva leta vadečega (najpreprosteje izračunamo maksimalno frekvenco srca tako, da od 220 odštejemo naša leta), izračunamo maksimalni srčni utrip in primerno stopnjo obremenitve. Za začetnike naj bi bila okoli 60 % maksimalne individualne srčne frekvence, nato pa jo lahko postopno povečujemo do 75 % maksimalne individualne frekvence. O intenzivnosti obremenitve lahko sklepamo tudi po zunanjih znamenjih, kot so porušena koordinacija gibov, težko dihanje, pomanjkanje zraka in podobni, do katerih naj med rekreativnim plavanjem ne bi prišlo.

Naše plavalne sposobnosti lahko poskušamo oceniti tudi na podlagi Cooperjevega testa v vodi, ko plavalec čim bolj enakomerno plava 12 minut, ob tem pa še nadzira preplavano razdaljo.

Zaželeno in smiselno je, da vadbo na počitnicah izvajamo vsaj štirikrat na teden ob upoštevanju, da toplice ponujajo tudi druge športno rekreativne dejavnosti. Trajalo naj bi od 15 do 60 minut -glede na znanje in sposobnosti preplavamo določeno razdaljo, ki jo postopno povečujemo. V toplejši vodi (nad 30 stopinj) naj bo dejavnost v vodi nekoliko krajša kot sicer.

Število ponovitev: z izboljšanjem sposobnosti in plavalnega znanja lahko oziroma moramo postopno povečevati število ponovitev, če si želimo napredovati.

Dolžina odmora: odmor naj bo pri zmerni intenzivnosti vadbe kar čim krajši (10 do 20 sekund), saj daljši odmor pomeni večjo obremenitev. Plavanje v skupini je lahko zabavnejše in lažje, kot če plavamo sami. Primerjanje s soplavci je lahko spodbuda za nadaljnje delo.

Omenjene sestavine poskušamo kombinirati tako, da dosežemo neko stalno obremenitev, ki bo povzročila razvoj splošne pripravljenosti plavalca. Ta pa bo pomembno pripomogla k boljšemu počutju, zdravju in delovnim sposobnostim plavalca.

Plavanje je tudi osnova za ukvarjanje z vsemi drugimi plavalnimi in vodnimi športi in dejavnostmi.

V zdraviliščih je izjemno veliko možnosti za ukvarjanje z hidrogimnastiko, vodno aerobiko, vodnim fitnessom in številnimi drugimi dejavnostmi v vodi. Za vse našete dejavnosti je značilna zelo podobna gibalna struktura, razlike pa so predvsem v uporabi rekvizitov in glasbe. Izvajali naj jih ne bi samo v terapevtske namene, kot se to dogaja v večini slovenskih zdravilišč, pač pa tudi za druge rekreacije željne turiste, ki si želijo dejavnega oddiha. Tudi te dejavnosti so namenjene kar najširšemu krogu prebivalcev: od šolske mladine do seniorjev. Pravzaprav je zanimivo, da lahko vadijo skupaj tako mlajši kot starejši,

moški in ženske, le da mora biti intenzivnost vadbe individualno pogojena in se morajo vadeči tega zavedati. Vadbo v vodi lahko pri posameznih dejavnostih sestavlja sedem različnih sklopov:

1. Prilagajanje na vodo (gibanje v hoji in rahlem teku, v različnih položajih, dihalne vaje ipd.)
2. Izvajanje različnih gimnastičnih vaj v vodi za vse mišične skupine (vaja s pomočjo plastičnih ročk, blazin in podobnih rekvizitov, ki so zelo lahki zaradi odzivanja vode, pa lahko povzročajo podoben upor kot v fitnesu)
3. Igre v vodi (odbojka v vodi, košarka v vodi, mini vaterpolo, podajanje žoge, skupinske igre, štafetne igre itd.)
4. Plesi v vodi (ob primerni glasbi za starejše ali mlajše, odvisno od vadečih)
5. Plavanje - prilagojeno starosti vadečih glede na njihovo znanje, po želji vadečih pa se lahko tudi neplavalce nauči plavati - zakaj pa ne?
6. Sproščanje v vodi (ležanje na blazinah, preproste oblike masaže ipd.)
7. Skoki v vodo za tiste, ki si to želijo - glede na njihove sposobnosti in znanje

Vadeči se lahko poljubno vključujejo v posamezne sklope. Vadba poteka pod vodstvom za to usposobljenih vaditeljev plavanja, ki imajo opravljen tečaj dodatnega usposabljanja za določeno aktivnost. Odvija se v bazenu z vodo do višine prsi, zato znanje plavanja ni nujno, je pa zaželeno, saj lahko vadeči po želji prosto plavajo ali pa se vključujejo v program vadbe. Priporočena temperatura vode naj se giblje med 26 ° in 30 ° C. Vadba naj traja od 30 minut do 1 uro vadbe. Za določanje intenzivnosti pri teh oblikah vadbe veljajo podobne zakonitosti kot pri plavanju, predvsem na podlagi spremljanja frekvence srca med naporom. Skupina je po navadi sestavljena iz 10 do 20 vadečih, ki med vadbo uporabljajo za vodo prirejene rekvizite, kot so plavajoče blazine, plavajočo mrežo za odbojko, plastične ročke ... Vadba se odvija ob

prijetni glasbi. Tudi pri teh aktivnostih naj bo intenzivnost vadbe individualno prirejena starosti vadečih in nikoli ne tako intenzivna, da bi maksimalno obremenila srčno-žilni sistem. Seveda obstajajo tudi določene kontraindikacije za to vadbo, zato je dobro, da se vadeči pred vključitvijo v vadbo posvetujejo s svojim zdravnikom o primernosti izvajanja vadbe.

Četudi ste izkušen vadeči ali šele začetnik, lahko plavanje v vodi ali vadba v vodi (vodna aerobika, vodni fitness ...) predstavlja vstopnico za povečanje zadovoljstva in koristi, ki jih daje vaš dopust. Toplice ponujajo zares izvrstne možnosti za vadbo v vodi, ki lahko predstavlja uvod v popestritev vašega vsakdanjika, za sedeče posameznike pa primeren začetek za (ponovno) spoznavanje telesne dejavnosti.

Odmevni uspehi nogometašev in kegljačev SKEI-Talum na občinskem nivoju

Nogomet:

Medobčinska nogometna zveza Ptuj je v novembru in decembru minulega leta organizirala zimsko ligo nogometa v športni dvorani Center na Ptuj. Ena izmed udeleženk v njej je bila tudi selekcija, ki je nosila ime sindikata naše družbe. Kot je vsem ljubiteljem te športne zvrsti znano, se je v septembrskem terminu odvijal malonogometni turnir ekip naše družbe, ki je dal osnovo za sestavo nogometne selekcije naše družbe. S pomočjo tehničnega vodje Davorina Lubeja in selektorja Dušana Ramška je zaživela kompaktna nogometna ekipa, ki je zelo uspešno sodelovala v zgoraj imenovani ligi, kjer je sodelovalo 24 ekip s področja medobčinske nogometne zveze MNZ Ptuj, ki so bile razvrščene v skupino A in B. Odigranih je bilo 136 medsebojnih srečanj v katerih je bilo doseženo 910 zadetkov, kar je pomenilo povprečno 6,6 na tekmo. Tekmovalni sistem je bil nastavljen tako, da so v

vsaki skupini odigrali medsebojne tekme po načelu "vsak z vsakim". Prvo in drugo uvrščeni iz vsake skupine po uvodnem razigravanju so tvorili polfinalne pare in zmagovalci le-teh so se med seboj pomerili za prvaka MNZ Ptuj v malem nogometu. Po uvodnem razigravanju, ali drugače rečeno, po enajstih kolih je naša ekipa dosegla zavidljivo prvo mesto v skupini A, druga pa je bila ekipa Skorbe. Iz skupine B so ti mesti zasedli ekipe Poetovio in Keramičarstvo Koren, tako da sta para končnice igrala tako:

Polfinale:

Poetovio: SKEI Talum 7:1
Skorba: Keramičarstvo Koren 4:2

Za tretje mesto:

SKEI Talum-Keramičarstvo Koren 4:2

Za prvo mesto:

Poetovio: Skorba 6:2

Iz zgornjega je razvidno, da je po pričakovanju postal prvak MNZ Ptuj v malem nogometu ekipa Poetovio, naša ekipa pa je dosegla odlično tretje mesto, kar je brez dvoma zelo lep uspeh za sorazmerno mlado ekipo, ki želi še naprej sodelovati v ligi.

In nazadnje še sestava naše ekipe, ki nas je prijetno presenetila.

Žvegla (Anode), Vrbanec (Livarne), Kocmut (Rondelice), Kurbus (Livarne), Gajzer (Promet), Slaček (Anode), Verlak (Rondelice), Pihler (Promet), Strmšek (Vargas-al), Mlakar (Elekt.HB), Turk (Rondelice), Krajnc (Rondelice), Ornik (Elektr-HB), Selak (Anode) in Rozman (Anode).

Trener: Dušan Ramšak in tehnični vodja: Davorin Lubej.

Kegljanje:

V decembru minulega leta se je odvijalo tudi kegljaško ekipno in posamično prvenstvo Občinske kegljaške zveze Ptuj. Med dvaindvajsetimi štiričlanskimi moškimi in ženskimi ekipami sta sodelovali tudi naši ekipe SKEI Talum I. in SKEI-Talum II. Tekmovalo se je po novih kegljaških pravilih in sicer na 120 lučajev (60 na polno in 60 na čiščenje). V ekipi SKEI Talum I so sodelovali: Šeruga (Silkem), Haladeja (Rondelice), Arnuš (Izparilniki) in Fajt (SKEI - Konferenca), v SKEI Talum II. pa: Horvat (Livarne), Predikaka (Rondelice), Pešl (Elektrol.-HC) in Peteršič (Silkem).

Ekipa SKEI Talum I. je v zelo močni konkurenci dosegla drugo mesto, z malo več sreče pa bi lahko postala občinski prvaki. SKEI-Talum II. pa je zasedla solidno šesto mesto, kar je tudi vse prej kot neuspeh.

Tekmovalni sistem v ekipni kombinaciji je prvih deset uvrščenih posameznikov popeljal v finale posamično. V njega so se uvrstili trije tekmovalci našega sindikata. Končni rezultat je bil sledeč:

1. Sušanj	523 podrtih keg.	Drava Ptuj
2. Podgoršek	492 podrtih keg.	Drava Ptuj
3. Fajt	487 podrtih keg.	SKEI -Talum I.
5. Arnuš	468 podrtih keg.	SKEI -Talum I.
6. Haladeja	460 podrtih keg.	SKEI -Talum I.

Po teh tekmovaljih so naše vitrine bogatejše za 3 lepe pokale.

Občni zbor aktiva krvodajalcev Taluma

V Talumu se lahko pohvalimo z aktivom krvodajalcev, ki po številu odvzemov izstopa iz povprečja v ptujski občini. Lani je bilo skupaj 651 odvzemov, od tega 61 izrednih. Aktiv se lahko pohvali s štirinajstimi novimi člani in to z zelo mladimi sodelavci Taluma, je povedal predsednik aktiva Milan Vrabl in se zahvalil za vso pomoč in razumevanje Upravi Taluma.

Začetek zbora je bil v znamenju nezadovoljstva zaradi zmanjšanja pravic krvodajalcem, saj jim novi zakon o delovnih razmerjih daje pravico do odsotnosti z dela le na dan, ko delavec prostovoljno daruje kri. Predvsem na to temo sta odgovarjala oba povabljeni gosta: predsednica

RK Ptuj Zalika Obrn in direktor Bolnišnice Ptuj dr. Arko, ki pomoči nista mogla obljubiti, kajti vsak aktiv si bo moral to, kar je več kot določa zakon, urediti znotraj svoje organizacije. Vsem sta se zahvalila za humano dejanje in poudarila, da verjameta, da to nezadovoljstvo ne bo vplivalo na število naslednjih odvzemov krvi. Zalika Obrn je prepričana, da krvi ne dajejo zaradi dopusta, ampak prevladuje čut do sočloveka, zato jo pri nas podarjamo.

Na občnem zboru so podelili priznanja tistim članom, ki so darovali kri 10 krat, 25 krat in dvema članoma, to sta Franc Lendero in Marjan Jus, ki sta kri podarila 50 krat.

V.P.

Zahvala

V 87. letu nas je zapustil naš dragi oče, tast, dedek in pradedek Franc Žlaus, upokojenec Taluma

Zahvaljujemo se vsem nekdanjim sodelavcem, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na zadnji poti, sindikatu Taluma za izrečeno sožalje, cvetje, denarno pomoč in odigrano Tišino.

Žalujoci: hčerka Irena z možem, sinova Franc in Stanko z družinama.

Modri biser sreče v knjižnici v Kidričevem

Tone Pavček

Bil je torek. Tema je že zaobjela Zemljino oblo in tišina se je plazila po vseh skritih koticih Kidričevega. Tih vetrič je vel okrog vogalov zaspanih stavb in po knjižnici se je razlegal vesel klepet, ko se je moj pogled srečal z navihanim pogledom Toneta Pavčka. Njegov razigran nasmeh in toplo srce sta pregnala vsako hladno sapo tistega večera in ga napolnila s srečo.

Ne spomnim se, da bi že kdaj srečala človeka s tolikšno pristno voljo do življenja, kot jo ima Tone Pavček. Ta sivolasi gospod z iskrivimi očmi je kot jezero, polno čudovitih doživetij, ki se veseli vsakega novega dne, še preden se sončni žarki starega skrijejo za hribovje. Zdi se, da ga prav nič ne more užalostiti in da bo s svojimi neštetimi, toplimi spomini zmeraj srečen.

Kakor hitro je ta sivolasi gospod spregovoril, smo vsi poslušalci poleteli v drug, lepši svet. Preko zidov časa nas je popeljal v leta mladosti, nas postavil med neštete vinograde in nam pokazal pot do klopi, v kateri je trgal hlače kot osnovnošolec. Nasmehi se niso nikoli umaknili z zardelih lic ljudi, nestrpno pričakajočih vsake nove besede. Vsi pogledi so polni navdušenja počivali na postavi, ki jim je odvzela vse skrbi. Bili so ujeti v vrtnec brezskrbnosti in sreče..

Kasneje sem imela priložnost govoriti s človekom, ki me je popolnoma prevzel. Skoraj neresnično se je bilo pogovar-

jati z njim. Besede so kar same tekle iz ust in se izgubljale nekje pod stropom. Z mano ni ravnal kot z neko nepomembno najstnico. Dal mi je vedeti, da sem tudi jaz pomembna, da ceni moje mnenje. Nikoli ne bom pozabila njegovega prijaznega glasu, iskrivih oči in večno mladega srca. Tistega večera mi je podaril neprecenljivo darilo, ki mi ga nihče ne more vzeti – spomine.

Kazalec na uri je neusmiljeno tekkel po svoji neskončni poti in ljudje so drug za drugim začeli odhajati iz toplega zavet-

ja knjižnice. Luč je počasi ugasnila in prane knjige so utonile v globok spanec, a smeh je po skritih koticih odmeval še dolgo potem, ko je sivolasi mož z navihanim nasmehom odšel in so vsi navdušeni poslušalci počasi izgubili nekam v temno noč.

Sanja Metličar

Članica literarne sekcije
DPD Svoboda Kidričevo

Če telesno nepripravljeni sedete na kolo, škodujete zdravju

Čas, ki je pred nami je pravi za pripravo kondicije za novo sezono. Sedaj lahko treniramo v fitnesu (suhi trening), kjer izboljšamo splošno kondicijo, kar je končni pomen fitnesa za zdravje.

Kolo je prvovrstni športni rekvizit, ki se od drugih razlikuje po tem, da ima praktičen pomen. Na kolesu združujemo praktične cilje s športnimi. Kolo nam daje možnosti, ki jih pri veslanju ali teku nimamo. Nanj sedemo pred hišnimi vrati in na treningu marsikaj doživimo. Že dolgo je znano, da ima človek, ki se redno in razumnih mejah ukvarja s športom, več od življenja. Do starosti ostane zdrav in gibčen. Telo spreminja hrano v obliko, ki jo lahko uporabi za energijo.

Kdor hoče res dobro obvladati kolo, mora redno izvajati tudi druge fitnes vaje. Sem spadajo enostavne gimnastične, raztegovalne in dihalne vaje, ter vaje za moč. Posebno v hladnem letnem času vam priporočam, da se pred vožnjo ogrejete z gimnastičnimi vajami ali lahkim tekom. Vaje za moč delamo na posebnih napravah ali pa s telovadnimi utežmi. Izberite si tudi vaje za tiste mišice, ki niso obremenjene pri kolesarjenju. Tako morate čim bolj strenirati mišice rok, trebuha in hrbta. Pretirani napori, premalo tekočine in premočno sončenje so lahko ravno tako nevarni.

Vsak športnik mora delati minimalne treninge in jih postopno stopnjevati, kajti le tako bo napredoval in rezul-

tati bodo vidni čez nekaj časa. Pri treningih naj bo poudarek na vzdržljivosti, moči in hitrosti. Rezultati bodo zadovoljili vsakega športnika, ki si je zadal tak cilj. Treninge pa si vedno zamišljajte pod temi pogoji: zmerno treniranje in redno treniranje, dovolj počivanja, plansko treniranje, v glavnem trenirajte sami ter planirajte in trenirajte za vrhunec, za rezultat, ki vam bo pomemben, zmeraj popravljajte slabe rezultate, bodite prepričani v kvaliteto svojih treningov, trenirajte tako, da bo telo lahko preneslo napore brez posledic in imeti morate cilj.

Treningi se razlikujejo od dneva do dneva. Eni so daljši, da dosežemo večjo vzdržljivost, drugi pa krajši, ampak zato bolj aktivni, s tem pa tudi odmori med njimi. Daljši treninki naj trajajo tako dolgo kot aktivnost, na katero se pripravljamo. V začetku sezone aktivni treninki trajajo krajši čas, s približevanjem sezone pa so postopno težji ter časovno daljši. Tako se telo pravilno pripravi na zahtevnost sezone in naših ciljev.

Želim vam pravilno in čim bolj uspešno pripravo na novo sezono.

Opomba: Preden začnemo z vsakim večjim naporom oziroma pripravami pa se je dobro posvetovati z osebnim zdravnikom oziroma specialistom. Prav tako pa je dobro, da nam vaje v fitnesu predpiše oseba, ki se s tem ukvarja.

Slavko Krajnc

Razpis letovanj

Ste v teh hladnih dneh že pomislili na poletje in morje? Če bi radi letovali v Nerezinah ali Červaru, izberite svoj termin in **se prijavite do 14. 3. 2003.**

Prijave oddajte v vložnišče pošte Taluma.

Terminski plan za Nerezine in Červar

16. 6. 2003 - 23. 6. 2003	28. 7. 2003 - 04. 8. 2003
23. 6. 2003 - 30. 6. 2003	04. 8. 2003 - 11. 8. 2003
30. 6. 2003 - 07. 7. 2003	11. 8. 2003 - 18. 8. 2003
07. 7. 2003 - 14. 7. 2003	18. 8. 2003 - 25. 8. 2003
14. 7. 2003 - 21. 7. 2003	25. 8. 2003 - 01. 9. 2003
21. 7. 2003 - 28. 7. 2003	

Upravičenci do letovanja v počitniških kapacitetah so **delavci Taluma** in družb, v katerih je Talum edini družbenik: **Alin, Lego-A, Revital, Storal, Vargas-Al in Vital** ter upokojniki vseh navedenih družb, če so po izvedbi razpisa ostala prosta mesta znotraj počitniških kapacitet. Ostali lahko letujejo samo takrat, če za letovanje ni prijavljen nobeden delavec navedenih družb. Zraven delavca lahko letujejo tudi člani njegove družine (nepreskrbljeni otroci, posvojenci, zakonec, zunajzakonski partner, pastorki). Vsi lahko letujejo le zraven delavca in ne namesto njega. V primeru, če delavec zlorabi to pravico, naslednjih deset let ne bo mogel letovati v kapacitetah družbe. Zraven upokojenca lahko letuje tudi njegov zakonec oz. zunajzakonski partner.